

Arany-blokk

Meghalt a világgazdasági konferencia Londonban: éljen a párisi Arany-blokk! A teremtésben nincs vesztes más, csak a civilizált emberiség, amely ismét elveszített egy remény-sugárt, hogy helyébe megkapja a kiábrándulások újabb hidegzuhanyát.

Igaz ugyan, hogy a halottakról vagy jót szokás mondani, vagy semmit, de a világgazdasági korifeusok összesereglésének drága mulatságára nemcsak azt a bizonyos tizezer dollárt fizette rá a világ, amibe percenként az egész cégó került, amíg „dolgozott”, hanem azt az illúzióját is, hogy Amerika valaha hajlandó lesz változtatni gazdasági mentalitását Európával szemben és akár egy tizezer dollárba kerülő pillanatra is feláldozná eminens gazdaságpolitikai érdekeit az egymás ellen fegyverező és ugyanakkor egymással különféle paktumokat kötögető európai államok kedvéért.

A londoni konferencia fölé fölkerülhet tehát a megérdemelt sírfelirat: „Itt nyugszik a világ reménye: élt három hetet; megölte a résztvevők önzése.” Igaz ugyan, hogy az aranyalapítás országok egyöntetűen azt hirdetik, hogy Roosevelt elnök két üzenete: a valutarendezés gondolatának visszautasítása tette tönkre a nemzetközi gazdaságpolitika e jobb sorsra érdemes újabb mutatványos-bódéját. Az Arany-blokk tagjainak felfogását a valutakérdésben talán a legtömörebben Georges Bonnet francia pénzügyminiszter szellemes mondása fejezte ki: „Gummiméterrel nem lehet mérni!” Addig ugyanis, amíg a dollárral az élükön a világ pénzegységei hol többet, hol kevesebbet érnek, amíg gummiméter módjára hol kitágulnak, hol pedig összezsugorodnak; nincsen semmilyen megbízható értékmérője a nemzetközi gazdasági életnek s a világ államai az „adsza-nesze” ősi, természetes törvényének alapján egymással meg nem állapodhatnak. Viszont ki merné állítani, hogy nincsen egy szemernyi igazság sem Roosevelt üzenetében, aki leckéztetésében arra oktatta ki a megboldogult konferenciát, hogy a valutakérdésen kívül még beszélhetnének más ügyekről: így például a világkereskedelmet megbénító vámháború kiküszöböléséről is. A megfenyített európai gazdaságpolitikuskok és diplomaták Rooseveltnek most azzal adják vissza a tromfot, hogy negligálni próbálják az egész amerikai kérdéskomplexumot és Párisban új zászlót tűznek ki szombaton a francia Jegybank homlokzatára: az Aranyblokk zászlaját. Fenyegető hadüzenetet az angolszász fajok heterogén valutapolitikájával szemben.

Bizonyos, hogy az európai országok már megszerezték és alaposan meg is fizették tandíjait minden olyan pénzügyi próbálkozásért, amelynek burkolt, vagy kevésbé rejtett magja az infláció volt. Az is igaz viszont, hogy amíg itt a márkát, a koronát, később a francia frankot és az angol fontot kellett támogatni a lefelé való zuhanás meredélyein — az amerikai prosperity mindezen csak keresett, de nem próbálta ki még a maga bőrén az inflációs kísérletek közvetlen gyakorlati következményeit. Ők próbálkoznak akarnak s így nekünk is a további kísérletezésnél kell megmaradnunk.

Az Aranyblokk lengő zászlaja alatt tehát újabb háborúra indulnak az aranyfedezettel rendelkező országok valutái a nemzetközi pénzügyi piacokra s minden jel arra vall, hogy a mai helyzet gazdasági labirintusából kivezető utat ennek a háborúnak kell véresen megnyitnia. Ime: a vér és az arany ősi kálváriája ismétlődik meg újra a földteke gazdasági csatáterein, mert sajnos, a konferenciák még min-

Amerika Európa ellen

A Roosevelt-javaslat elutasításának következménye -- Párisban összeül az aranyalaphoz ragaszkodó államok értekezlete -- Letartóztatták a volt bajor belügy- és kultuszminisztert -- A konferencia tovább folytatja üléseit -- Bojkottmozgalom Németországban Lehár operettjei ellen

Londonból jelentik: A világgazdasági konferencia elnöki irodájának tagjai délelőtt összeültek, hogy megvitassák az intéző-bizottság részéről az elnapolásra vonatkozó javaslatot. Miután az elnapolás időpontjában nézeteltérések vannak, valószínűleg a tanácskozások egész napon át folynak. Az Egyesült-Államok javaslata három havi szünetet indítványoz. A Reuter-iroda jelentése szerint a világgazdasági konferencia titkárságát július nyolcadikán Genfben helyezik át. Ez a körülmény bizonyítja, hogy a konferencia befejeződöttnek tekinthető. Az elnökség más formában marad fenn, hogy adott esetben az összehívás tekintetében intézkedhessen.

Későbbi jelentés szerint a londoni világgazdasági konferencia csütörtökön 18 óra 30 perckor fejezte be ülését. A kongresszus tagjai egyhangulag elfogadták még az adóügyi-bizottság javaslatát, melyre kimondták, hogy a valutakérdés szabályozhatatlansága ellenére is tárgyalható. Az aranyalap elvén álló államok képviselői minden valutakérdést illetően azon az állásponton vannak, hogy csakis a saját egységes felfogásuk alapján hajlandók részletes vitába bocsátkozni.

Egyébként Morret, a Francia Bank főkormányzója szombaton nyitja meg az aranyalaphoz ragaszkodó államok bankkormányzóinak értekezletét, amely Párisban, a Francia Bank palotájában ül össze. Az ugynevezett Aranyblokk első konferenciáján a Francia Bank képviselőjén kívül a belga, az olasz, a svájci, a holland és a lengyel bankkormányzók jelennek meg, hogy első értekezletükön olyan közös elveket tisztázzanak, amelyeknek gyakorlati alkalmazásával sikeresen léphetnek fel a valutaszpekuláció ellen. A megbízottak egyébként csak eszmecsere-t folytatnak, mivel kor-

New-Yorkból jelentik, hogy a politikai körök álláspontja az, hogy a londoni konferencián szerzett tapasztalatok miatt, Európa el lehet készülni rá, hogy Roosevelt javaslatának visszautasításáért Amerika az egész vonalon keresztülviszi az elzárkózás politikájának szempontjait. Normann Dawis többé már a leszerelési konferencia megbeszélésein sem vesz részt, mert az amerikai körök véleménye szerint, európai utjának nincs többé semmiféle kimondott célja, mivel az európai államok minden amerikai javaslatot konzervens módon leszavaznak.

Németországban tovább folynak a letartóztatások

Azt az általános pesszimista hangulatot a világpolitikában, amelyet a londoni konferencia bukása a világpolitikában előidézett, csak fokozzák a németországi események. A mai jelentések szerint, a politikai rendőrség letartóztatta Seyper volt bajor belügyminisztert, azzal az indoklással, hogy Hitlert súlyosan gyalázza. A volt bajor miniszterelnökhöz: Heldhez intézett levelében Seyper valóban súlyos kijelentéseket tett Hitlerről, sőt a rendőrségen azokat meg is ismételte. A belügyminisztérium utasítására őrizetbe került dr. Goldberger volt bajor kultuszminiszter is, akit a spadelheimi fogházba szállítottak.

A porosz országgyűlés nemzeti szocialista képviselőinek sajtószolgálatát nyilatkozatot

dig nem tudnak felemelkedni a tiszta ész szenvedélytelen világáig, ahol mindörökké megszűnt az ösztönök, a kicsinyes érdekek és ravasz kelepccék áldozatra-leső játéka. Az

mányaikra nézve kötelező határozatokat hozni joguk egyáltalán nincsen. Hír szerint az Arany-blokk első értekezlete szombaton már be is fejeződik és a Jegybankok delegátusai legközelebb Baselben találkoznak, hogy az újabb helyzetről tanácskozzanak.

A késő éjjeli órákban érkezett jelentéseink szerint, a világgazdasági konferencia elnöksége elhatározta, hogy a konferenciát nem napolja el; ellenkezőleg, az ugynevezett Aranyblokk államainak magatartása ellenére, a valutáris kérdéseket illetően azon lesz, hogy a megbeszélések ügymenetét minél gyorsabb tempóra serkenesse.

Németország álláspontja

A német delegáció vezetője kijelentette, hogy a németek hajlandók résztvenni a konferencia további munkájában, de nem vállalnak kötelezettségeket sem az Aranyblokk, sem pedig az amerikai felfogás felé. A washingtoni kormány egyébként megbizta Steinhardt követét, hogy vegye tanulmányozás alá az orosz problémát és vizsgálja át 1. az orosz háborús adósságok kérdését, 2. valamint annak módjait, hogyan szüntethetnék meg a szovjetek az USA területein folytatott kommunista propagandájukat.

A világgazdasági konferencia elnöksége egyébként kommunikét bocsájított ki, amelyben felszólítja a bizottságait, hogy készítsenek kimutatást a letárgyalandó kérdésekről és gondoskodjanak a konferencia további ügymenetének folytonosságáról.

Politikai körökben az újabb eseményeket szkeptikusan kélük meg, mivel pusztán szépségflastromnak tekintik az újabb kommunikét, amelyekkel a konferencia teljes csődjét leplezik.

jiuttatott el a lapokhoz, amelyben bojkottmozgalmat indítanak Lehár Ferenc valamennyi operettjének a német színpadokról való kitiltása érdekében. A nyilatkozat szerint, a magyar zeneszerző a nagy nyilvánosság előtt Németországot sértő kijelentést tett, amely szerint a német állam szerződésességét követelt el, amikor Belgiumot megszállotta.

Bécsi jelentés szerint a mozgalom kezdeményezése indokolatlan, mert az ominózus kijelentés nem a zeneszerzőtől, hanem fivéréből, Lehár Antal ezredestől származik, aki a második Károly király-puccs idején a nyugatmagyarországi csapatok vezére volt és ő valóban nyilatkozott Németországról bécsi látogatása alatt.

Arany-blokk tömörülése a bosszu vágyában fogant és felő, hogy az így született új aranybálványnak még sok vérről fog adózni a szenvedő világ. (J.)

Drákói rendelkezés Aradon a hátralékos adók behajtására

A pénzügyigazgatóság nem fogad el részletfizetést — Arverés az adóhátralékosoknál — Popa György pénzügyigazgató nyilatkozata — Az Iparkamara és a Kereskedelmi Testület akciója —

Az aradi pénzügyigazgatóságon szokatlan nagy élénkség uralkodott csütörtökön délelőtt. Izgatott és kétségbeesett asszonyok és férfiak jártak-keltek a földszinti és emeleti irodákban, a különböző adókerületi hivatalokban. A nagy forgalom azonban minden esetben az első emeleti „elnöki” szoba előtt ért véget, amelyet két nappal ezelőtt foglalt el Popa George újonnan kinevezett adóbehajtási pénzügyigazgató. A sok kétségbeesett ember egy és ugyanazt a panaszt hangoztatta, hogy

az aradi adópénztárban nem fogadják el azokat az összegeket, amelyeket adóhátralékaikra akarnak fizetni és kijelentik, ha nem fizetik ki teljes összegben adóhátralékukat, a kitűzött árverést megtartják.

Az adóhátralékosok panaszuikkal felkeresték Popa George behajtó pénzügyigazgatót, aki közölte velük, hogy nem áll módjában halasztást adni, mert a törvény ezt szigorúan tiltja. A pénzügyigazgató csupán egész kivételes esetekben egy-két napi halasztásokat engedélyezett, de kijelentette, hogy ezt a haladékot tekintsék elsőnek és utolsóként.

A pénzügyigazgató szigorú álláspontjának híre hamar elterjedt a városban, főleg kereskedői körökben, ahol nyugtalanságot váltott ki az a körülmény, hogy a pénzügyigazgató részletfizetést semmi szín alatt sem engedélyez, hanem ragaszkodik a teljes hátralékos összeg kiegyenlítéséhez.

Az új rendszer alapján a második adókerületben két esetben is megtartották az adóárveréseket. Eddig csak notorius nemfizetők ingóságait árverezték el, akiknél semmi remény sem volt már az adó normális rendezésére. Most azonban kivétel nélkül elárverezik

az adóhátralékosok ingóságait. Péntekre egész sor árverés van kitűzve, amelyeket meg is fognak tartani.

Az aradi adókerületi pénztárak bevétele az új intézkedés következtében jelentős mértékben csökkent.

Csak az első kerületben utasították vissza harminc-harmincöt fizetni akaró adózót, akik husz-huszonöt ezer lejt fizettek volna be a pénztárba.

Munkatársunk felkereste Popa pénzügyigazgatót, akit a következőket jelentette ki:

— Szigorúan a törvényes rendelkezésekhez tartom magam. Az ajtóra kifüggesztetem egy táblát, amely a törvény félrészletlen szövegét tartalmazza, amely szerint 1933. évi adóra egyáltalán nem adható halasztás, szóval az idej esedékes adót mindenkinek kivétel nélkül be kell fizetnie. A hátralékosok pedig engedélyezünk részletfizetést, de ha azt nem tartják be, akkor az egész hátralékos összeg egyszerre esedékessé válik.

Munkatársunk felhívta a pénzügyigazgató figyelmét arra, hogy Aradon minden árverési kényszer nélkül is az adóbehajtás terén mindig a legszebb eredményeket érték el, tehát drákói intézkedésre nincs szükség.

— En csak a törvény pontos intézkedéseit hajtom végre — felelte Popa George pénzügyigazgató. — Megállapítom azonban mindentől eltekintve, hogy a közönség nem tesz önként eleget adófizetési kötelezettségének. Aki saját akaratából, minden unszolás nélkül akár a legkisebb összeget is fizeti, azt nem bántjuk, az úgy fizetheti adóját, ahogyan tudja. Aki azonban a dolgot az árverés kitűz-

ség engedni jutni, annak a számára nincs elnézés.

Munkatársunk beszélgetést folytatott Domán Sándorral, az Aradi Kereskedelmi Testület elnökével, aki a következőket jelentette ki: — Szinte hihetetlennek tartom ezt a szigorú intézkedést. Valószínű, hogy valami tévedésnek kell fennforognia. Holnap az Aradi Kereskedelmi Testület és az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara együttes küldöttsége fel fogja keresni Popa pénzügyigazgató urat, akitől tájékozódni fogunk és akivel megismertetjük az aradi viszonyokat.

Az olasz vendégek Aradon

Ünnepélyes fogadtatás. — Kirándulás Arad környékére

Az az olaszországi kiránduló-csoport, amelyet egy cserevonat hozott az országba az egyik bucuresti-i napilap rendezésében, csütörtökön reggel Aradra érkezett meg számos bucuresti-i ur kíséretében. A helyi hatósági vezetők díszes fogadtatást rendeztek számukra az állomásnál, ahol Botiuc Elek dr. polgármester és Pellegrini Virgil vívómester, az aradi olasz kolónia vezetője üdvözölték. Villásreggeli után Pop C. István dr. kamarai elnök kíséretében Curticira rándultak ki, hogy a román falvak életét tanulmányozzák. Innen Aradra a déli órákban érkeztek vissza és autókban tekintették meg a várost.

Délben a város a Neptun-strand vendéglőjében nagyszabású bankettet adott a vendégek tiszteletére, akik elragadtatásuknak adták kifejezést a látottak és tapasztaltak felett. A „Neptun”-ban tartott banketten számos felköszöntő hangzott el, amelyek során Moga dr. rendőrkész az egykori aradi olasz legionisták nevében mondott köszöntőt a vendégek között jelenlevő volt ezredparancsnokra, commandatore Ferrajoli üdvözlésére. Délután a kirándulók a ménési állami szállógazdaságot keresték fel, ahol megismerkedtek az arad-hegyaljai híres borfajtákkal. Este nyolc órakor a kirándulók Temesvárra utaztak át, ahol az éjszakát töltik, hogy másnap Zombolyán át hagyják el az ország területét.

Gál Gyula és Szendrey Mihály ötven esztendő teltöltötték a magyar színeszet szolgálatában

Ötven esztendő Thália szolgálatában olyan elismerésre méltó teljesítmény, amiért tisztelet és bámolat jár azoknak, akik ezt a fél emberöltőt emorzsolták a színművészet nagyon göröngyös s egyre meredekebb pályáján... Ebben az esztendőben két öreg magyar színész tartja aranylakodalmát Thália istenasszonyával: Gál Gyula, a budapesti Nemzeti Színház örökös tagja és Szendrey Mihály aradi színgazgató. Nem sokan töltötték el ötven esztendő ezen a pályán, a kulisszák csillogó, lidércfényes világában és a göröngyös országutakom ahol éhesen, szomjasan, válllvetve kellett tolni előre a magyar színeszet kikapott tengelyű, recsegő-ropogó kerekű szekerét... Harcolva, küzdelemképesen, a „világot jelentő deszkákon” ágálva eddig csak Krecsányi Ignác színgazgató és Szentgyörgyi István, a múlt esztendőben elhunyt öreg színész érték el az ötven esztendőt, a nyugdíjasok közül persze még sokan élnek.

Gál Gyula, az aradi színeszet egykori büszkesége, az elmúlt ötven év alatt elérte mindazt, amit magyar színész csak elérhet. Magas kitüntetések birtokosa, a budapesti Nemzeti Színház örökös tagja, az Országos Magyar Színiakadémia tanára, stb. A magyar színeszet erős oszlopa lett Gál Gyula az elmúlt ötven év alatt és nemcsak szülővárosa, de az egész magyar nemzet büszke rá, szereti, tiszteli... És Szendrey Mihály, akitel csendesen elbeszélgetünk a kávéházi asztal mellett? Szendrey lehajtott fejjel beszél az elmúlt ötven esztendőről s arra a kérdésre, hogy jubilál-e, kijelenti, hogy a jelenlegi szomorú, küzdelmes idők nem alkalmasak a jubileumra, de egy esetleges van rá:

— Ha ősszel Gál Gyula hajlandónak mutatkozik arra, hogy együtt tartsuk meg a ju-

bileumunkat Aradon, akkor igen... Hiszen együtt jártunk a színiakadémiára, együtt küzdöttük át ifjuságunkat és bizony, csak ketten maradtunk azok közül, akikkel együtt jegyeztük el magunkat a színeszettel... Hegedüs Gyula, Tapolczay, Fenyvessy, Balassa Jenő, Pethes Imre, Ivánfi Jenő, Nyáray Tóni, Fóris Pista, elköltözték egy szebb hazába... Császár Imre, Szerémi Zoltán élnek még, de ők már régen nem működnek.

— Valamit az elmúlt ötven évről!

— Néha olyan vagyok, mint valami álmódzó diák. Behunyom a szemem és nem gondolok a jelenre, a másnapi ennivalóra, ami még nincs meg, hanem visszagondolkozom és egy kis büszkeséggel a bizsergést a szívemet: „Nem életem hiába!” S midőn ismét kinyitom a szemem, előttem vannak színgazgatói működésem dokumentumai, berámázott okiratok, elismerések az otthonom falain. „A magyar kormány elismerése a pozsonyi és soproni magyar színeszet állandósításáért.” Azután gróf Tisza István szép levele, Herczeg Ferenc elismerése az aradi „Dolovai nábob” huszonötödik előadása alkalmából, amelyen ő is jelen volt, Pozsony város közgyűlésének elismerése, Aradváros közgyűlésének határozata, midőn tizedszer adta nekem pályázat nélkül a városi színházat, a bucuresti-i kultuszminisztérium elismerése az 1913-ban vendégszerepelt bucuresti-i Nemzeti Színház aradi működéséről.

Szendrey Mihály nagyon büszke albumára is, amelyben Blaha Lujzától kezdve minden Aradon vendégszerepelt művész képe és dedikációja benne van. Azután elmondja, hogy milyen ragyogó nevek szerepeltek plakátjain még a régi, jó időkben m. v. — mint vendég megjegyzéssel, Ivonne de Treuille, Jadlowker, Ney Dávid, Sveldström, Kramer Teréz, Szoyer Ilonka, Fodorné, Ábrányiné, Szilágyi Arabelle, Kosáry Emmi, Sándor Erzsébet, Hegedüs Gyula, Takács Mihály, Kornay és mások.

— Büszke vagyok arra, hogy olyan mű-

vészek, mint: Blaha Lujza, Pálmai Ilka, Küry Klári, Fedák Sári, Péchy Erzsébet, Lábass Juci, Jászai Mari, Márkus Emma, Csillag Teréz, Rákosi Szidi, Ligeti Juliska, Dolly Emma, Varsányi Irén, Góthné-Kertész Ella, Gombaszögi Frida, Medgyaszay Vilma, Berky Lili, Biller Irén, Ujházi Ede, Vizvári Gyula, Náday Ferenc, Császár Imre, Gál Gyula, Beregi Oszkár, Bakó László, Somlay Arthur, Góth Sándor, Tapolczay Dezső, Vendrey Ferenc, Törzs Jenő, Odry Árpád, Kiss Ferenc, Tarnai Frigyes, Fenyvessy Emil, Rózsahegy Kálmán, Király Ernő, Hegedüs Gyula, Balassa Jenő állandó vendégeim voltak.

Ünnepi fényvel gyulnak ki emlékezetemben azok az előadások, amelyek országos hírre emelkedtek. A Calvinium előadása gróf Tisza István védnöksége alatt, amelyen megjelentek: Tisza István gróf, Herczeg Ferenc, Sándor Erzsébet, Jászai Mari, Szondy Bella, Fényes Anus, Dienzl Oszkár, Bing János, Berger Károly, Náday Ferenc, Rátkay Márton, Ivánffy Jenő, Ujházy Ede és az egész aradi filharmonia. A budapesti Magyar Kir. Operaház vendégszereplése Mader Raoul vezetése alatt, az újságírók estélye Stauber József és Szűdy Elemér rendezésében, amelyen résztvettek Pálmay Ilka, Küry Klári, Rossi Rosina, Jászai Mari, Biró Lajos, Karinty Frigyes, Tapolczay Dezső és Faragó Rezső. Operaelőadásaink miatt sem kell szégyenkezni: Hegyek alján, Othello, Háztücsök, Szevillai borbély, Bohémek, Zsidónő, Fra Diavolo, Rigoletto, Borgiá Lukrécia, Fekete Dominó, Troubadour, Bajazzók, Parasztbecsület, Aida, Lohengrin, Bánk bán, Hunyady László, Mignon, Faust, Lammermoori Lucia, Pillangó kisasszony, Hoffmann meséi.

Szép mult — elmúlt! Öreg fejjel, az élet küzdelembe belefáradva, csak egy kis részét szeretném még egyszer megélni a magyar színeszet dicsőségének... Örömmel, boldogan lennék közkatona a feltámadt magyar színművészetnek.

Rejtélyes körülmények között eltűnt egy fiatal aradi urileány

Bene C. Emil aradi butorkereskedő 15 éves Erna nevű leánykájának titokzatos eltűnése — Látogatás a kétségbeesett családnál. A rendőrség nagy apparátussal nyomoz az eltűnt leányka után — Az aradi rendőrség az eltűnéssel kapcsolatban őrizetbe vette Benének házvezetőnőjét

Kétségbeesett szülők, ismerősök és jóbarátok s nemkülönben az aradi rendőrség teljes felkészültsége tegnap dél óta lázasan kutat egy eltűnt fiatal aradi urileány után, akinek rejtélyes eltűnése egyre nagyobb apparátust mozgat meg... Bene C. Emil aradi butorkereskedő, a „Butorközpont“ általánosan ismert vezetőjének 15 éves leánya szerdán délben eltűnt szülei otthonából és azóta teljesen nyoma veszett. A kétségbeesett szülők előbb arra gondoltak, hogy a gyermekleány valamelyik ismerősüknél, jóbarátjuknál tartózkodik s csak miután végigkutatták угyszólván az egész várost s

meggyőződtek arról, hogy Irma leánykájuknak nyoma veszett.

tettek feljelentést az aradi rendőrségen, amely bevezette a legkörültekintőbb nyomozást az eltűnt fiatal urileány feltalálására.

Ma délelőtt a rendőri vizsgálat váratlan és rendkívül érdekes fordulatot vett. **Őrizetbe helyezték Bene C. Emil házvezetőnőjét**, akit azzal gyanúsítanak, hogy a leánygyermek eltűnésében valami része van. A házvezetőnő a vizsgálat során egyelőre mindent tagad és azt állítja, hogy nem tudott a gyermek semmiféle szándékáról és egyáltalában semmi köze sincs a fiatal urileány eltűnéséhez. A vizsgálatot vezető rendőrtiszt íróasztalán állandóan cseng a telefon: a kétségbeesett szülők kérésére valamennyi aradmegyei csendőrséget értesítették Bene C. Irma eltűnéséről és megadták a fiatal urileány pontos személyleírását, miután a szülőknek az az érzése, hogy a gyermekleány egy-maga, gyalogosan indult neki valamelyik országutnak, a rendőrség viszont arra gondol, hogy

a fiatal Bene C. Irma leánykereskedők kezébe kerülhetett, akik elvitték a város területéről.

A fiatal urileány rejtélyes eltűnésére vonatkozólag csak szülei mondhatják el a kulisszatitkokat... A riportert ezzel a gondolattal keresi fel az esti órákban Bene C. Emil butorkereskedő házáat. A volt Deák Ferenc-ucca 31. számú házának első emeletén csendes, nyugalmas, polgári jólétet sugárzó otthon a Bene-család lakása. Bene C. Emil és felesége a legideálisabb családi életet élték. A minden szépért, nemeseért lelkesedő házaspárnak egyetlen büszkesége volt, egyetlen hűség, amit megengedtek maguknak: Irmuska... Bene C. Irmára minden szülő büszke lehetett volna. Maga a kicsattanó egészség, viruló élet, fiatal, fejlődésben levő leány-szépség.

Vádak egy asszony ellen

— *Mindennek az az asszony az oka!* — mondja és a hangja egy kicsit remeg. — *Nem tudom, mivel tartotta annyira a hatalmában... Nem is hiszi, hogy milyen rendkívüli befolyást gyakorolt a gyermekekre... Három hónap alatt teljesen elidegenítette tőlünk és bármennyire küzdöttem is ellene, teljesen hatalmába kerítette...*

Hubert Jankától megtudom, hogy Benének házvezetőnőjéről van szó. Ezt az asszonyt Benének könyörületből vette a házhoz. Nemcsak könyörületből, de emberszeretettel is. Nemes, szelíd céljai voltak a finomlelkű uriaszónynak.

— *Rongyosan, teljesen lezüllyve került hozzánk ez az asszony. Fiatal, még alig 24 éves s a férje elhagyta. Megsajnáltam és arra gondoltam, hogy a jószág, szeretet minden embert megjavíthat. Jól utra akartam téríteni s ezért vettem a házukhoz. Felruháztam s úgy bántam vele, mint a gyermekemmel.*

— *Az volt a hála, hogy elidegenítette tőlünk*

a gyermeket. Megmondta neki, hogy nem a mi gyermekünk, mi örökbe fogadtuk 3 éves korában. Irma ezt mindaddig még csak nem is sejtette, mert hiszen imádtuk, mindennel elhalmoztuk... Jobban szerettük, mintha a gyermekünk lett volna!...

— *Ez az asszony nagyon rossz hatással volt rá... Megmérgezte a lelkét!*

— *Most is olyan dologra csábította, amit azelőtt sohase tett volna meg!* — vág bele Benének összeszorított szájjal. Aztán elmondja miről van szó. Alapjában véve ártatlan dolog, de ez okozta Irmuska eltűnését. A házvezetőnő rábeszélésére a kis Irma valamit elment bevásárolni, amiről édesanyja nem tudott. Véletlen folytán Benének megtudta a dolgot és megdorgálta érte a leánykát. A gyermek nagyon szívére vette a dorgálást s egy félóra múlva édesanyja elküldte egy közeli fűszerkereskedésbe olajat vásárolni. Irma engedelmesen utnak indult...

Azóta nem látták többé...

— *Hova mehetett 54 lejjel a zsebében?* — mondja kétségbeesetten, remegő hangon az édesanyja. Aztán elmondja, hogy az a gyanu-

juk, hogy nekivágott egyedül az országutnak. Hiszen nagy turista volt és bizott abban, hogy nem téved el.

— *És hova igyekezhetett? Rokonokhoz, ismerősökhöz?* — kérdezem.

— *Igen. Zámra mehetett, azt hisszük, mert Zámron vannak rokonai... Meg akart ijeszteni bennünket...*

Benének elmondja még, hogy a rendőrségen mindent megtesznek a leányka felkutatására. Moga Romulus dr. rendőrkezes maga is nagyon érdeklődik az eset iránt és dr. Botis Tivadarné, akit felkért közbenjárásra, személyesen beszélt a rendőrkezesrel Irmuska érdekében. A nyomozást vezető komisár lelkiismeretes és állandóan érintkezésben van az összes megyei csendőrségekkel.

— *A paulisi csendőrség jelentette, hogy láttak az országuton egy kislányt, akinek személyleírása megegyezik Irmáéval* — mondja Benének és kisírt szemeiben reménység csillan fel. — *Adja az Isten, hogy ő legyen! Ugy sem mehetett messze... ötvennégy lejjel a zsebében...*

Aki többet tudna mondani...

De a hangjában ott reszket az aggodalom: a magasnövésű, jól fejlett, kreolbarna arcú, fekete hajú és bogárszemű, barna sapkát, barna szvettert és fehérgalléros drapp szövetruhát viselő 15 éves gyermekleányra mennyi veszély leselkedhet az elhagyott országuton...

Lehet, hogy a házvezetőnő többet tudna mondani Irmuskáról, aki ismeretlen helyre távozott és eltűnését teljes homály borítja... A szerencsétlen szülők pedig táviratokat küldenek a budapesti, bucuresti-i stúdiókhöz, rendőrséget, csendőrségeket mozgósítanak és remegve, aggódva várnak... Bizakodnak, reménykednek abban, hogy további szenvedéseiktől megkíméli őket a Sors... Cs. P.

Nagyszabású kulturprogrammot tervez az aradi Magyar Párt

A párt intézőbizottságának nagyfontosságú ülése — Érdekes javaslatok — A magyar gazda és a Magyar Párt

A Magyar Párt aradi tagozatának intézőbizottsága, csütörtökön este gyűlést tartott, amely a tagok nagy érdeklődése mellett folyt le. Velcssov Géza dr. helyettes elnök vezette a tanácskozást, amelyben több rendkívül fontos probléma vetődött fel. Szondi Géza javaslatot terjesztett az intézőbizottság elé, amelyben mezőgazdasági szakosztály felállítására hívta fel a Magyar Pártot. Ennek az új osztálynak rendkívül fontos célkitűzések jutnának osztályrészeül. A magyar mezőgazda osztályt belekapcsolná a magyarság intenzív munkájába. Ez az osztály elsősorban a falu népének ügyeivel foglalkozna, felvilágosítaná a magyar gazdatársadalmat a konverziós törvény intézkedéseiről.

A kérdéshez Nagy Sándor dr., Párecz Béla dr. szóltak hozzá, majd az intézőbizottság egyhangúlag elfogadta az indítványt és megbizta az elnökséget, hogy a legközelebbi ülésre konkrét tervezetet terjesszen a szakosztály működésére vonatkozóan.

Bakács Miksa a tagdíjakra vonatkozólag érdekes indítványt tett. Annak a kimondását kérte, hogy a befolyó tagdíjak ötven százalékát, a magyar kultúrának áldozzák és csak a tagdíjak felét fordítsák adminisztrációs kiadásokra.

Hosszas vita indult meg ebben a kérdésben, amely azonban nem érintette az indítvány lényegét, csak a százalékarány elosztása körül mozgott. A hosszú vita végén egyhangúlag kimondot-

ták, hogy a Magyar Pártnak elsőrangú kötelessége a magyar kultúrát támogatni. Megállapították azonban azt is, hogy mindaddig, amíg nem tudják, hogy a már legközelebb meginduló párt-szervezési munka során mennyivel gvarapodik a párt anyagi ereje, nem határoznak ebben a kérdésben. Az elnökséget azonban ettől függetlenül utasították, hogy terjesszen be a legközelebbi bizottsághoz javaslatot, amely a kulturális törekvések anyagi támogatását határozza meg.

Az intézőbizottság ezután tudomásul vette a magyar védőiroda működéséről szóló jelentést, amely beszámol arról a tevékenységéről, amelyet ez a jogvédelmi iroda teljesen díjtalanul, a szegénysorsu magyar kisebbségi polgárok érdekében folytatott. A bizottság elhatározta, hogy felhívást intéz a magyarsághoz, keresse fel a jogvédő irodát, ahol teljesen ingyen rendelkezésére állanak, arra hivatott, kitünő jogászok.

Az intézőbizottsági ülés, rendkívül kiemelkedő eseménye következett ezután. Lászlóné Prohászka Elvira, a kulturbizottság tagja érdekes, magasszárnyalásu programot terjesztett a bizottság elé, amely a magyar kultúra minden ágát, a művészetet minden fajtát felöleli és amely érdekes konstrukciójában hatalmas arányokat ölt. Az intézőbizottság tagjai sokszor lelkes tapssal szaktották meg az érdekes előadást, amelyért Velcssov Géza dr. elnök mondott őszinte köszönetet.

CORSO-MOZGO!

MA PREMIER!

WILLY FORST

hatalmas filmje 5 világrészben ker.s.tül.

AZ EZERARCU EMBER!

(Peter Voss der Millionendleb)

PAUL HÖRBIGER — ALICE TREFF — IDA WÜST.

Soha nem látott látványok a világ minden részéről, végig változatos, hallatlanul érdekfeszítő, meglepetsekben gazdag sláger. **Az utóbbi idők legnagyobb filmje.**

Furesa körtánc két, szállodában lakó, aradi hölgy körül

Egy kis epizód az aradi erkölcsellenőrzés történetéből — Irásbeli kötelezettség a nősülésre — Panasz a rendőrségnél egy kiköltöztetés miatt —

Ha két hatóság között nézeteltérések vannak, bizonyos, hogy ennek árát az az áldozat adja meg, aki véletlenül a két malomkö közé került. Aki szegény nem tehet arról, hogy pont ő jutott a surlódás központjába és sokkal inkább szeretné kívülről szemlélni az eseményeket, mint aktív részt venni benne. Valahogyan így áll az eset két aradi szállodával, amely igazán nem tudja, mitevő legyen abban a nagy dilemmában, amely két hölgy körül keletkezett.

Néhány nappal ezelőtt egészségügyi biztos járta végig a szállodákat és az ottlakó, magányos hölgyek iránt érdeklődött. Főképpen azokra volt kíváncsi, akiknek ráncsen kémondott foglalkozásuk és akiknél feltételezhető, hogy egzisztenciájukat — hogy is mondjam — a férfiak érdeklődésére alapozzák. Ami egyébként még a mai nehéz viszonyok között is elég biztos alap. Két aradi szállodában sikerült egy-egy hölgyet találni, akiknél nem tudtak biztos foglalkozást megállapítani. *S a kerületi orvos szigoruhangu felszólításban közölte az illető szállodákkal, hogy a kérdéses hölgyeknek záros határidőn belül ki kell onnan költözködniük.* A felszólítás azután nemvárt eredménnyel járt.

Az egyik szállodában lakó hölgy, amikor a tulajdonos zavartan és elnézést kérő hangon közölte a verdiktet, nyomban tiltakozott. Sőt, hogy tiltakozásának nyomatékot adjon, nyomban felsietett az aradi államrendőrségre, ahol elsősorban az erkölcsrendészeti osztályt kereste fel, majd több főtisztviselőnek panaszolta el sérelmét. *A rendőrség pedig, amely nem látott okot fenntartani arra nézve, hogy a hölgyet a szálloda elhagyására kényszerítsék, a maga részéről közölte a szállodatulajdonossal, hogy ilyen rendszabályt nem alkalmazhat, miután az illető hölgy ellen semmiféle kompromittáló körülmény nem merült fel.* A másik oldalról viszont ragaszkodnak a rendelkezés végrehajtásához. A szállodatulajdonos egyelőre tőri a fejét azon, mit csináljon, kinek engedelmessédjén. S a hölgy egyelőre tovább is ott lakik. Meddig, azt a jövő eseményei döntenek el.

A másik szállodában lakó hölgyvel még furcsább dolgok történtek. Az illető hölgy ugyanis korántsem tartozik a szerelem papnói közé, ellenben egy barátja van, aki jóállású hivatalnok. Amikor a kiköltöztetésre felszólítást kapott, elpanaszolta a dolgot barátjának, aki *írásban igazolta, hogy a hölgyet ő tartja el és így nincs szüksége arra, hogy külön foglalkozást vállaljon.* Az egészségügyi hatóságok nem fogadták el ezt az írást, hanem továbbra is a

kiköltöztetéshez ragaszkodtak. A főtisztviselő erre még tovább ment előzékenységében, ugyancsak

írásban adta azt is, hogy az illető hölgy a menyasszonya, akit elvesz feleségül.

Még ez sem volt elég az erkölcsök szigorú őreinek és a barát most egyik hivataltól a másikig futkos, hogy megmentse a hölgyet a kiköltöztetéstől. A hölgy egyelőre továbbra is ott lakik és várja a fejleményeket.

Mindkét hölgy nyugodtan költözködhetne magánlakásba. De ismerni kell a női természetet. Nemcsak „struccpolitika“ létezik a világon, hanem van „truccpolitika“ is...

A két szállodatulajdonos egyelőre vár. Meglehető aggodalommal, mert mindketten attól félnek, hogy a két malomkö végeredményben őket morzsolja fel és — egyéb baj nem történhetik — végeredményben megbüntetik őket. Miért két malomkö? A magyarázat

Aradi hadseregszállító sokmillió pererei a törvényszék előtt

Negyvennyolc millió lejt követel a gyulafehérvári püspökségtől és a hadügyminisztériumtól. 16.000 lej egy elhalasztott tárgyalásért

Két sokmillió polgári pert tárgyalt ma az aradi törvényszék harmadik szekciója. Mindkét pert Pópa Livius aradi hadseregszállító adta be, aki összesen 48 millió lejt követel a bepereltétől. Harminc millió lejt a gyulafehérvári római katolikus püspökségtől követel egy erdőbüzletből kifolyólag. A kereset szerint a püspökségnek 1600 hold erdejét kisajátították. Miután a kisajátítási törvény úgy intézkedik, hogy a kitermelés azé marad, akitől az erdőt elvették, a püspökséget felszólították, kezdje meg a kitermelést. A püspökség Pópa Livius aradi hadseregszállítóval kötött szerződést a kitermelésre, mire azonban a hadseregszállító a munka megkezdésére jelentkezett, azt közölték vele, hogy nem termelheti ki az erdőt. Időközben ugyanis a minisztérium rendeletet adott ki, amelyben közölte, hogy a kisajátított erdőből származó fa az államot illeti és megtiltotta annak kitermelését. Miután az ügyben nem jött létre megállapodás, Pópa Livius harminc millió lejt kártérítésre perelte be elmaradt haszon címén a püspökséget. A kereset szerint ugyanis a püspökséget teszi felelőssé a szerződés be nem tartásáért, miután miniszteri rendelet nem érvényteleníthet egy törvényt — mondja a kereset — és így a pü-

egyszerű, a rendőrség és a városi egészségügyi hatóságok között már hónapok óta vita folyik, kit illet meg Aradon az erkölcsök ellenőrzésének szerepe. A vita a minisztériumig elkerült, amely az egészségügyi hatóságoknak adott igazat. De azért továbbra is, mindkét hatóság a maga hatáskörének mondja ezt a szerepet...

Mit mond az illetékes egészségügyi hatóság? A nyilatkozat tömör és sokatmondó:

— A törvény értelmében az ellenőrzés bennünket illet. Az aradi szabályrendelet kimondja, hogy a szállodákban nem lakhatnak magányos, foglalkozás nélküli hölgyek, akikről feltételezhető, hogy a férfiak érdeklődésére alapozzák egzisztenciájukat. Minden esetben a kerületi orvos hivatott ezt megállapítani és ugyancsak ő intézkedhet az ügyben. Ha pedig az egészségügyi hatóságok elrendelik a szállodából való kiköltöztetést, a rendeletnek eleget kell tenni, különben megbírságozzuk a szállodatulajdonost. És senki sem mentheti fel a rendelet teljesítése alól a tulajdonost.

A két hölgy körüli harc még folyik, nem tudni, hol és mikor ér véget. Az érdekelte szállodatulajdonosok pedig aggodalommal figyelik azokat a bizonyos malomköveket...

Marosi Rudolf.

Az aradi rendőrség harca a titkos rádiózók ellen

A rendőrség átvette a postától a rádióellenőrzést.

— Elszaporodtak Aradon a „fekete rádiózók“ —

Az aradi rendőrség megkezdte az aradi „fekete-rádiósok“ ellenőrzését. Mint ismeretes, nem is olyan régen rendelet érkezett Aradra, amelyben közölték az aradi postahivattal, hogy a fekete-rádiósok ellenőrzését a jövőben a rendőrséggel karöltve fogják végezni. Az aradi első kerületi rendőrség komiszárja, Detesan János nagy apparátussal kezdte meg a nyomozást, hogy a jogtalanul rádiózókat leleplezze. A nyomozás során előreláthatólag több házkutatásra is sor fog kerülni, de bizonyos az is, hogy a rendőrségi nyomozás teljes sikerrel fog járni és a fekete rádiósokat sikerül felfedezni. Az aradi postahivatal ma teite át a rendőrségre azoknak a volt előfizetőknek a listáját, akiket miután félelmi hátralékban vannak, töröltek az előfizetők soraiból. Ezeket ugyanúgy kezelik, mint azokat, akik rádió engedélyüket egyáltalában nem váltották ki. Ha

a rádiózót tetten érik, a gépet nyomban elkoazzák és annak tulajdonosát a legsúlyosabb büntetésben részesítik. A „fekete-rádiósok“ ügyében az Aradi Közlöny munkatársa felkereste Detesan Jánost az első kerületi rendőrség komiszárját, aki a következőket mondotta:

— Az utóbbi időben a postától nyert információim szerint nagyon elszaporodtak Aradon az ugynevezett „fekete-rádiósok“. A posta ugyszólván tehetetlen volt velük szemben s a bucuresti-i rendelkezés folytán a rendőrség kötelessége lett felkutatni a titkos rádiózókat. A nyomozás érdekében felkértem mindenkit, aki tudja valakiről, hogy engedély nélkül rádiót hallgat, úgy azt jelentse be a rendőrkveszturán. Természetesen feltétlen diszkréció mellett. Amennyiben szükségesnek mutatkozik, úgy házkutatásokat is fogunk tartani a nyomozás során.

püspökségnek jogában állott volna annak végrehajtását elutasítani.

Több tárgyalást tűztek ki az ügyben, azonban érdemileg egyiket sem került tárgyalásra sor. Az elmúlt tárgyaláson a bíróság megállapította, hogy az elhalasztás Pópa Livius hibájából történt és ezért 16 ezer lejes költség megfizetésére kötelezte a hadseregszállítót, dacára annak, hogy a per maga szegényjogon indult meg. Ugyanez történt a mai tárgyaláson. Pópa új ügyvéd kíséretében jelent meg és Pausesi Miklós, a hadseregszállító új ügyvédje halasztást kért, azzal az indokolással, hogy nem tanulmányozhatta át kellően az ügy aktáit. A bíróság helyt adott a kérésnek és október 12-ikére halasztotta a tárgyalást, azonban újabb 16 ezer lejes perköltés megfizetésére kötelezte Pópa Liviusot.

Az aradi hadseregszállító második, tizennyolcmillió perét a hadügyminisztérium ellen indította. Pópa Livius 1922-ben takarmányszállításra kötött megállapodást a nagyszebeni hetedik hadtesttel. A szállítás körül differenciák merültek fel és a szebeni hadtest felterjesztésére 1923-ban Popát törölték a hadseregszállító listájából, azzal az indokolással, hogy nem tett eleget szerződésbeli kötelezettségeinek. Csak 1931-ben sikerült elérnie Pópa Liviusnak, hogy hatálytalanították a törvényt s ismét résztvehetett a hadsereg árlejtéseiben. Az aradi hadseregszállító arra a nyolc évre, amíg nem szállíthatott a hadseregnek, 18 millió lejt követel elmaradt haszon címén, azzal az indokolással, hogy kizárása igazságtalanul történt. Ebben a perben is mára tűzték ki a tárgyalást. A kereskedelmi bíróság azonban megállapította, hogy rendes polgári perrel és nem kereskedelmi perrel van szó és ezért elrendelte, hogy az aktákat a törvényszékhez tegyék át.

Az ostromállapot kérdése miatt valószínűleg összehívják a parlamentet

Bucurestiből jelentik: A kormány az ostromállapot kérdését Madgearu pénzügyminiszter hazaérkezése után fogja megvitatni. Amennyiben úgy döntenének, hogy továbbra hat hónappal meghosszabbítsák az ostromállapotot, úgy július második felében mégis összehívják a parlamentet, hogy a vonatkozó törvényjavaslatot megszavazzák. Ugyanakkor elindítanának néhány pénzügyi és gazdasági törvényjavaslatot is, amelyek esetleg a londoni konferencia elnapolása folytán válnának szükségessé.

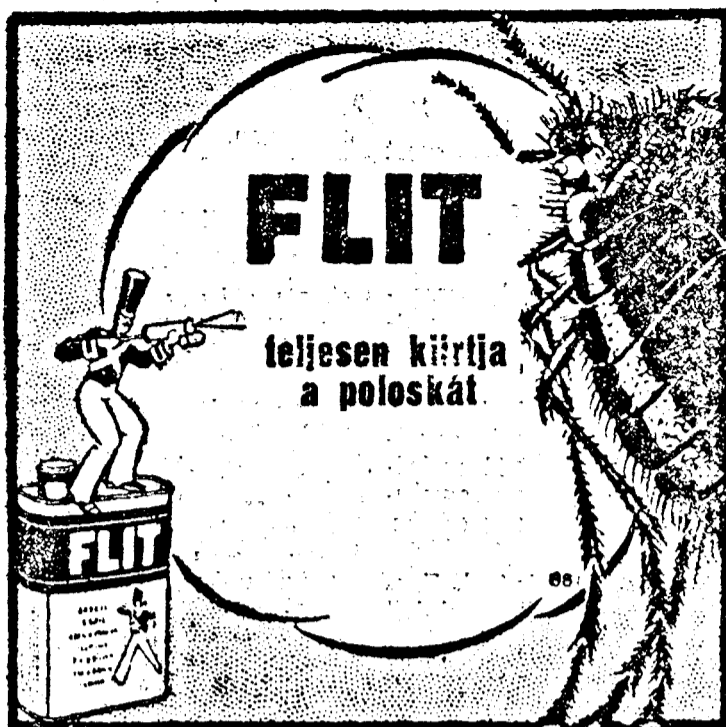
Ujabb halálos merényletek Ausztriában

Bomba robbant Bécsújhelyen — Merénylet egy vonat ellen

Bécsből jelentik: Bécsújhelyen a csütörtökre virradó éjszaka újból bomba robbant a főtérén, még pedig csodálatosképpen pontosan ugyanazon a helyen és ugyanolyan körülmények között, mint előző éjszaka. Most is egy tűzérési gránátból készített és gyújtósíróval felszerelt bombát robbantottak fel az ismeretlen tettesek.

Az alsóausztriai Mank község határában a helyi érdekű vasút vágánya ellen követek ei meglehetősen súlyos kimenetelű merényletet. A hajtány kiszólt és az átomásfőnök súlyosan megsebesült.

A bombamerényletek krónikája csütörtökön egyébként két halálesetről is beszámol. Az egyik áldozat az emlékezetes kremsi kézi-gránátos merénylet egyik súlyos sebesültje. Blamoser Ferenc, a másik pedig Nessi Vilmos, a gersthofi bombagyár hírhedő nemzeti szocialista technikusa.

Matuska izgalmas vallomása a jüterbogi merényletről

Mindenért Leót, a rossz szellemet okolja — A merénylő hevesen tiltakozik az ellen, hogy őt bolondnak nyilvánítsák.

Budapestről jelentik: Ma, a kora reggeli órákban megkezdődött Matuska Szilveszter kihallgatása.

A kihallgatás elején a vizsgálóbíró néhány kérdést intézett Matuskához az első jüterbogi merénylet ügyében, majd így fordult Matuska felé:

— A második jüterbogi merénylet ügyében fogom ma kihallgatni. Emlékszik pontosan, mikor történt ez?

— Augusztusban... — dadogta Matuska.
— 1931. augusztus 19-én — állapította meg a vizsgálóbíró az iratokba tekintve.
Majd újabb kérdéseire ezeket válaszolta Matuska:

— Amikor a tordigisti kőbányát megvásároltam, szükségem volt robbanóanyagra. Az ottani rendőrség megadta az engedélyt robbanóanyag vásárlására.

Jüterbog határában a vasuti töltésen végeztem tanulmányokat. Magammal cipeltem a robbanószert, a villamosgyújtót és mindent, amit összevettem, egyedül cipeltem a sínekre. Munkához kezdtem, de nem dolgozhattam nyugodtan, mert egy vasuti ór megzavart. A vasuti ór azonban nem jött közel hozzám s amikor láttam, hogy másfelé viszi az utja, tovább dolgoztam, megtörtént a merénylet... halottak... se esültek...

Matuska magáról a merényletről nem beszél, eltakarja karjával az arcát és zokogni kezd. A vizsgálóbíró nyugalomra inti, aztán a bécsi vallomási jegyzőkönyvből megállapítja, hogy a második jüterbogi merénylet sikeresebb volt, mint a első s ennek a merényletnek több áldozata volt. Aztán megkérdezi tőle, amit már oly sokszor kérdezett, de értelmes feleletet nem kapott egyik kérdésére sem:

— Miért követte el a merényletet?
— A Leó... a Leó... a Leó, az én rossz szellemem vitt rá.

Hiába hangzanak el az újabb kérdések. Matuska nem felel értelmesen, csak a Leó nevet hajogattja.

A vizsgálóbíró ezután néhány percre felfüggesztette a kihallgatást, majd féltizenegy után újból folytatta.

Matuska most érdekes dolgokat mondott el merényleteiről. Vallomásából kitűnt, hogy valamennyi merénylete, vagy kísérlete személyi vonatkozású eseményeivel volt összefüggésben. Az ansbacher merényletet 1930. december 31-én, Szilveszterkor követte el: a neulenbachian. A neulenbachian merényletet 1931. január 29-én követte el: a születésnapján. A második jüterbogi merényletet 1931. augusztus 19-én hajtott végre: annakidején ezen a napon ismerkedett meg feleségével.

— És a biatorbágyi merénylet milyen eseményhez fűződik? — kérdezte a vizsgálóbíró.
— Ez semmihez. Az első jüterboginak

sem volt ilyen vonatkozása — válaszolta Matuska. A hangja most megint szenvedélybe csap át, amikor szinte kiáltva mondja a vizsgálóbírónak, élénken gesztikulálva:

— Kérem, én egyáltalán nem vagyok bo-

lond! Hiába próbálják a védő urak bizonygatni, hogy bolond vagyok! Nem igaz ez! Tagadom!... Tessék tudomásul venni, nem vagyok bolond!

Azután a vizsgálóbíró a második jüterbogi merényletre vonatkozóan intéz még néhány kérdést Matuskához, aki az előzményekről precíz feleletet ad, magáról a merényletről azonban értelmetlenül össze-vissza beszél. A vizsgálóbíró ezután összegezte Matuska eddigi vallomását és déli egy óra után befejezte a mai kihallgatást, amelyen Matuska egy-két viharos kitörésétől eltekintve, elég nyugodtan viselkedett.

Holnap, szombaton

lesz a bemutatója a CENTRAL-mozgóban (Telefon 2-45) a filmvilág szenzációs eseményének, amely:

„A vén gazember“

(Mikszáth Kálmán megtilmesített regénye.) Gondosan összeválogatott szereplői: Bársony Rózsi, Halmay Tibor, Kun Magda, Wolf Albach-Retty, Sugár Károly és Venczel Béla, Berky Jóska cigánybandája muzsikál. Jegyek elővételben a CENTRAL-ban.

Előzetes egyezmény jött létre az új városi szabályrendelet ügyében

Nagyjelentőségű megbeszélés folyt le csütörtökön délután a polgármester, valamint Domán Sándor, Reinhart Gyula, Pacuraru Brutus és Zima Tibor között

Nagyfontosságú értekezlet folyt le csütörtökön délután a polgármester kabinetjében. Az értekezleten, amelynek célja az volt, hogy Arad iparos és kereskedő társadalmának reprezentatív vezetői informatív tárgyaljanak Aradváros polgármestere elé az általuk képviselt társadalmi osztályok kívánásait az új városi szabályrendeletekkel kapcsolatban, amelyeknek intézkedéseiről számos tárgyilagos kritika hangzott el a sajtóban éppúgy, mint az Aradi Kereskedelmi Testületnek ez ügyben tartott rendkívüli taggyűlésén. Aradváros iparos-társadalmának képviselőjében Reinhart Gyula, az Aradi Kereskedelmi Testület elnöke Domán Sándor, az aradi Kereskedelmi és Iparkamara képviselőjében Pacuraru Brutus kamarai vezetőikar, valamint Zima Tibor vettek részt. Az Aradi Közlöny munkatársának érdeklődésére a bizalmas jellegű értekezlet eseményéről az alábbi felvilágosításokat kaptuk:

— Az értekezleten megjelent urak, valamennyien a városi tanács tagjai egyébként Pacuraru iparkamarai vezetőikar ur kivételével, leplezetlen őszinteséggel tarták fel a városvezetőség képviselője előtt a város iparos és kereskedő osztályának véleményét az új városi taksza-tervezettel kapcsolatban. A polgármester figyelmesen hallgatta meg az elhangzott előterjesztéseket és a kifejlesztett tárgyalások eredményeként az egyes szakmai képviselők és a polgármester között előzetes megegyezés jött létre az új városi taksza-tervezet egyes intézkedéseire vonatkozólag, így előzetesen

elhatározták, hogy a városvezetőség már a legközelebb összehívandó tanácsülés elé olv új taksza-tervezet-tervezet terjeszt be, amelyen törlik az eddig 15 százalékos üzletbér-illetéket és helyébe az üzletberek 10 százalékát teszik, mint illeték-maximumot.

Ugyanilyen mértékben csökkentik a temetésekre, a cégláblákra, valamint a többi sérülézzett taksakulcs százalékarányát is.

A csütörtök délutáni értekezlet eredménye mindenestre megnyugtató a város érdekelt társadalmi osztályaira nézve, mert azt a jóindulatot dokumentálja, amellyel a városvezetőség az eddig történt reklamációkat nagyon helyesen figyelembe vette. Amint remélhető, az alaposan átdolgozott új szabályrendelet-tervek körül így nem lesz ok semmiféle vitára és az új taksza-tervezetek megszavazása sem húzódhatik soká.

Aradvárosi mozik műsora

5. negyed 8 és fél 10 órákor:
CENTRAL MOZGÓ: Ma utóhára: AZ ÉJ LOVAGJAL (Zigener der Nacht), főszereplők: JENNY JUGO, HANS BRAUSEVETTER, PAUL KEMP és JULIUS FALKENSTEIN. Ábrahám Pál zenéjével.
SELECT MOZGÓ: Premier. AZ EZRED DISZE, Zenés és énekes bohózat, főszereplők: RALPH ARTHUR ROBERTS, IDA WÜST, HARRY HALM, MARGOT WALTER és ALBERT PAULIG. (Hely-árak: 5, 8 és 13 lej.)

HIREK

A hűtlenség büntelése

A Tudományfejlesztő Egyesület — mert ilyen is van Amerikában — most tartotta kongresszusát Csikágóban s ennek keretében az emberiség javára meg akarta oldani azt a kérdést, miként viselkedjék az a férj vagy feleség, aki rájön hitestársa hűtlenségére. A kongresszus által megválasztott bizottság kérdőívet állított össze, amelyet megküldöttek 578 házaspárnak.

A kisérlőlevélben azt a kérést intézték az 578 férjhez és ugyanannyi feleséghez, hogy válasszanak: a tíz lehetséges eset közül melyiket tartják legmegfelelőbbnek. A dráma, amelynek ésszerű megoldását keresi a kongresszus a következő:

Péter boldogan ül együtt feleségével. Zsuzsival, de egyszer egy levelet talál, amelyből kiderül, hogy felesége megcsalja őt Pállal, a legjobb barátjával. A felszarvazott férj előtt a következő utak állnak nyitva:

1. Párba jira hívja ki Pált.
2. Megöli a csábítót.
3. Megöli a feleségét.
4. Ugy áll bosszút, hogy Pál feleségénél kárpótolja magát.
5. Igyekszik tettenérni a bűnösöket, hogy aztán ezen az alapon megindítsa a válópert.
6. Diszkrétan megszakít minden kapcsolatot a feleségével, de a világ szemé előtt továbbra is úgy viselkedik, mintha a legzavartalanabb családi életet élnék.
7. Válóperben egyeznek meg, de válóok gyanánt nem a hűtlenséget, hanem valami más, kevésbé megszégyenítő körülményt találnak ki.
8. A férj mindenképpen azon van, hogy Pálnak a presztízst lerontsa és visszahódítsa a hűtlen asszonyt.
9. A férj kikutatja, mi indíthatja a feleségét a hűtlenségre, s miután ezt megállapította, igyekszik az asszony elhidegülésének az okát megszüntetni.
10. A férj kérdőrevonja a bűnös szerelmeseket és amennyiben meggyőződik róla, hogy valóban szeretik egymást, áldozatkészen félreáll az utjukból.

A probléma a nők számára csak annyiban módosult, hogy a férj hűtlensége esetére kellett döntenie.

Tessék válaszolni, hangzott a körlevél felhívása.

A válaszok már mind be is érkeztek. Érdekes, hogy a többség, pontosan 289 az 5. számú megoldás mellett szavazott (tettenérés, válás), míg 288-an a 7. számú megoldást választották (válás, valamely társadalmilag elfogadható indokolással). Meglepően sokan szavaztak a 8. számú expediensre (a csábító presztízsenek lerombolása). Ezt a megoldást 230 tette magáévá.

Érdekes, hogy az utolsó megoldás, amely pedig sok bölcsességet és nagy áldozatkészséget tételez fel, váratlanul sok szavazatot kapott: 45 férj és 44 feleség szavazott rá.

— **IDŐPROGNÓZIS** Melegebb idő várható, egyes helyeken zivataros esővel.

— **Munkaügyi bíróságok tíz városban.** Bucarestből jelentik: A munkaügyi bíraskodásról szóló törvény végrehajtási utasítása alapján a következő városokban állítanak fel munkaügyi bíróságokat: Bucaresti, Brassó, Braila, Csernovitz, Chisnevo, Kolozsvár, Craiova, Iasi, Ploesti és Temesvár.

— **Hétfőn tartja Aradváros egészségügyi bizottsága július havi első rendes ülését,** amelyen Cucu Vazul dr. városi főorvos ismerteti fogja az aradi Cukonyár kérelmét, a legújabb egészségügyi rendelkezéseket és Aradváros elmúlt havi közegészségügyének statisztikáját. Az egészségügyi bizottság déli 12 órakor ül össze.

— **Csütörtökön érdekes orvosi esküvő** folyt le az aradi anyakönyvi hivatalban. Orvos-pár állott, ugyanis Tatu János alpolgármester előtt: Dr. Wieser Albert fiatal aradi orvos vette feleségül ugyancsak fiatal és bájos szigorlóorvosnő-kollégáját, Dr. Winteritz Sárát. A fiatal orvos-pár esküvőjén tanúként dr. Moldovan János közkórházi igazgató-főorvos és dr. Pescariu János belgyógyász-főorvos szerepeltek. A fiatal pár a közel napokban a vasárnapi egyházi esküvői szertartás után, az egyik erdélyi fürdőhelyen tölti mézesheleit.

— **Aradiak egy temesvári emlékmű-leleplezésén.** A temesvári garnizon július hó 9-ikén, vasárnap készül nagyszabású ünnepségei kezei között: leleplezni Grigorescu Eremia volt tüzér-tábornok új szobor-emlékművét. Az ünnepségen, amelyre meghívást kapott, Aradváros vezetősége képviseltetni fogja magát.

— **Kigyulladt egy angol hajó a Boszporusban.** Constantából jelentik: A Bene nevű angol hajó a Boszporusban kigyulladt. A tüzet egy Constantinescu György nevű román fűtő vigvázatlansága okozta, aki egy égő lámpát kiejtett a kezéből. A szerencsétlen ember súlyos égési sebeket szenvedett és meghalt. A hajót csak nagynehezen sikerült megmenteni.

— **Az aradi Lupu-párt vezére dr. Lupu Miklós maradt.** Annak az akciónak a nyomán, amely a temesmegyei Lupu-párt kebelében megindult és a melynek eredményeképpen Lupu Miklós dr.-t kizárták saját pártjából, az elmúlt vasárnap az aradi Lupu-párt egyes tagjai szintén gyűlésre ültek össze és ezen a temesvári alakulathoz való csatlakozásukat határozták el, egyben pedig Lupu dr.-t kizárták a pártból. A Lupu-párt aradi tagozatának vezetősége részéről nyert értesülésünk szerint az aradi gyűlés csupán néhány disszidens párttal magánakciója volt, a párt aradi tagozata nem szűnt meg és annak vezére továbbra is Lupu Miklós dr. Az aradi tagozat egyébként két hét múlva nagygyűlést tart, amelyen az aktuális politikai eseményekkel foglalkozik.

Kopplási világrekordra készül egy angol leány

Mahatma Gandhi sorozatos kopplási rekordteljesítményei úgy látszik iskolát teremtettek, mert a hindu népvészér példáját nyitván követni akarja Miss Harriet Grant, egy 21 éves liverpooli leány, aki már 49 napja kopplal. Az elszánt hölgy hatalmas üvegszékényben helyezkedett el és hetek óta egyebet sem tesz, mint vizet iszik és cigarettázik. Eddig összesen 24 kilót fogyott, de mivel kopplását a hatvanadik nap előtt nem hajlandó abbahagyni, előre láthatólag még további súlyvesztésre is számíthat. A furcsa rekordteljesítmény általános érdeklődést kelt Angliában, ahol Grant kisasszony üveggalkájája körül állandóan a kíváncsiak serege táborozik.

— **Elhalasztották a volt gépüzemigazgató perének tárgyalását.** Az aradi törvényszék második szekciója mára tüzte ki Kaufman Kamil volt gépüzemigazgatónak a város ellen indított kártérítési perének tárgyalását. Mint ismeretes, a írásbírság milliós kártérítést ítél meg a volt gépüzemigazgatónak, a város felebbezése folytán azonban az így a törvényszékhez került. Időközben megindultak a város és Kaufman között az egyezkedési tárgyalások. A mára kitűzött tárgyaláson az elhalasztást kérték, azon a címen, hogy megegyezésre van kilátás az ügyben. Miután Kaufman jogi képviselője, dr. Gherman Dante hozzájárult az elhalasztáshoz, a bíróság helyt adott a kérelemnek.

— **Forgalmi zavarok a nagy esőzések miatt.** Bucarestből jelentik: A sok esőzés következtében Brassó és Predeal között számos helyen víz alá kerültek az utak. A forgalom emiatt több helyen csak átszállás mellett bonyolítható le. Számos munkásosztágot vezényeltek a helyszínre, úgy hogy a közlekedés gyors helyreállítására lehet számítani. Adjud és Petru Rares közötti vonalon is okozott forgalmi zavarokat az esős időjárás.

— **Felmentették Engel Mór, az egyik sikkasztási ügyében.** Az aradi törvényszék ma tárgyalta Engel Mór aradi ügynök egyik újabb bűnügyét. Engel Mór ellen Papp Mária temesvári asszony tett feljelentést sikkasztás címén, azt állítván róla, hogy Engel 5000 lej kaucióját elsikkasztotta. A mai főtárgyaláson Engel tagadta a sikkasztást s azt állította, hogy kölcsönügyletről van szó. Papp Mária neki kölcsön adta az összeget, mely után ő 1500 lej kamatot fizetett. Minthogy egy kamattérítési nyugtát is felmutatott, a törvényszék felmentette a sikkasztás vádjá alól.

— **Elítélt aradi betörő.** Benea Ádám aradi munkanélküli asztalos az elmúlt év júliusában az ablakon keresztül behatolt Nyári István bankfőosztályos lakásába. A betörő egy ezüst serleget és egy kazettát emelt el az asztalról. Éppen távozni készült, amikor belépett a szobába Nyári István. Benea menekülni próbált, azonban a rendőrök elfogták. Az aradi törvényszék Topciu tanácsa ma tartott ez ügyben főtárgyalást. Benea Ádám beismerte a lopást, miután azonban a fellelőt nem kérte megbüntetését, mert kárt nem szenvedett, a törvényszék az enyhítő körülmények figyelembevételével egy hónapi fogházra ítélte a munkanélküli asztalost.

— **Egyedül a Semmitőszék dönthet a rendőrtisztek ideiglenessé minősítéséről.** Megirtuk, hogy Faur Gyula, Oprita Chirita, Draganescu Silvester és Mihailovits Milos rendőrtisztek fellebbezését a temesvári tábla elutasította. A temesvári táblánál különben csak az egyik aradi csoportnak volt most a tárgyalása, mert Aradon 34 ideiglenesnek minősített rendőrtisztviselő van. Ez a per tulajdonképpen azért folyik, mert egy újabb rendőrtisztek is ideiglenesnek minősítik, akiknek éppen úgy, mint az aradiaknak, nyolc középiskolájuk van ugyan, de az érettségijük hiányzik. Az aradi rendőrtisztek tehát most a bucaresti Semmitőszékhez fordultak és megfellebbezték a rendelkezést.

— **Crisan Sava temetése.** Ma délután nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra azt aradi felsőtemetőben Crisan Sava nyugalmazott igazgatótanítót. Crisan Sava, aki közel ötven évig működött Aradon, mint tanító, később, mint igazgató, általános szeretetnek örvendett. Temetésén a gyászoló családon kívül, a rendőrség tisztviselői, valamint jobárátaí és ismerősei igen nagy számban jelentek meg.

— **Meghalt az aradi autógázolás áldozata.** Ma reggel meghalt az aradi kórházban Todorovits Joca, akit — mint arról tegnapi lapszámunkban beszámoltunk — az Ar. 1193-as taxiautó elütött. Todorovics Joca, anélkül, hogy visszanyerte volna eszméletét, ma reggel öt órakor kiszenvedett. Az gázolás ügyében az aradi rendőrség részéről Margescu komiszár indította a nyomozást és ma délután a gázolás színhelyén helyszíni szemlét tartott. A helyszíni szemle és a szemtanúk kihallgatása kétségtelenül igazolta, hogy Gherman Athanasz sofőr, aki az autót vezette, nem követett el hibát, tehát a halálos balesetért nem felelős. A rendőrség eltekintett Gherman őrizetbevételétől is.

— **Fizetik az aradi köztisztviselőket.** Az aradi pénzügyigazgatóság csütörtökön érkezett meg a pénzügyminisztérium értesítése, amellyel közli, hogy a tisztviselői fizetésekre négy és fél millió lejt utalt ki. Egyidejűleg megérkezett a Banca Nationala aradi fiókjához a pénzügyi rendelet is, úgy, hogy az aradi pénzügyigazgatóságon pénteken délelőtt kezdetét vesz a tisztviselői illetmények kifizetése. Első sorban a pénzügyminisztérium hatásköre alá tartozó fizetés-kiutalásokat honorálják, majd a hadsereg és a földmivelésügyi minisztérium aradi intézményei kerülnek sorra. A négy és félmillió összeg csak kisebbik része annak az összegnek, amelyre az összes fizetések kiutalására Aradnak szüksége van. Valószínű, hogy a legközelebbi napokban még nyolc millió lejről szóló kiutalási rendelet érkezik az aradi pénzügyigazgatósághoz, miután ennyi összegre van még szükség az összes igények kielégítésére.

— **Az osztálysorsjáték nyertes számai.** Bucarestből jelentik: Az osztálysorsjáték mai húzásán kilencszázezer lejt nyert a 61856 sz. sorsjegy, tizenötezer lejt a 24525, tizezer lejt a 20977, 27914, 58867, 62841 és a 71891 számú sorsjegy. A számokat felelősség nélkül közöljük. — Az állami osztálysorsjáték mai húzásán a 900.000 lejes főnyereményt a Hermes bucaresti bank sorsjegyei közül a 61856. szám nyerte. Aradi megbízott Sándor Iván & Co. sorsjegyroda. Bul. Reg. Maria 18. — Későbbi jelentések szerint, az osztálysorsjáték mai húzásán még a következő nagyobb nyereményeket húzták ki: Százezer lejt nyert a 21862 sz., övenezer lejt a 9737 sz., huszezer lejt a 14375 és tizenötezer lejt a 33004 és az 56089 számú sorsjegy.

Éjje

A berugott ember a ligeten át megy hazafelé. Beleütközik egy fába, mire leveleszi kalapját és udvariasan bocsánatot kér. Alig megy tovább, másik fába ütközik bele és megint bocsánatot kér. Rövidesen újra nekimegy egy fának, amire megül és gondolkodni kezd.

— **Igy nem tudok tovább menni. Legjobb lesz, ha megvárom, amíg a menet elvonul.**

Béke a Zsilvölgyében

Megegyezés a bányák vezetői és a munkásság között

Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt egy nagyobb delegáció tisztelettel Mirto közlekedésügyi miniszterrel. A delegációban zsilvölgyi képviselők, szenátorok és más személyiségek vettek részt. Bontescu Victor és Vlad Sándor tábornok vezetésével. A delegáció vezetői rámutattak arra, hogy a bányák bezárásával nemcsak a munkásságot teszik tönkre, hanem a Zsilvölgye egész lakosságát és máj ezért is sürgős segítséget kérnek a kormánytól. Közben a munka- és közmunkaügyi miniszterek, a petrosényi bányák vezérigazgatója és a munkásság képviselőinek részvételével létrejött a megegyezés, amely a következőket tartalmazza: Egyetlen munkást sem lehet elbocsátani. Semmiféle fizetésleszállítás nem történhet. 15 napnál kevesebb munkanap nem lehet egy hónapban. Az összes felmondások érvénytelenek. A munkások alkalmazására és fizetésére vonatkozólag a munkatörvény illetékes szakaszai tartandók szem előtt. Általában a munkatörvény határozmányai szigorúan betartandók. Büntetések és bírságok csak a munkatörvény keretén belül alkalmazhatók. A részvénytársaságok kötelesek a munkásokkal kollektív szerződéseket kötni. Tulórázás esetén a vállalatok kötelesek a túlórájukat megfizetni. A társadalombiztosítási törvény előírásai az egész vonalon kötelezők.

Megállapodás történt abban az irányban is hogy hamarosan megkezdik a resica-karánsebesi és a bumbesti-livazényi vasuti vonalak építését, amelyeknél 3000 munkásnak adnak kenyeret.

— **Közeledés Franciaország és a szovjet között.** Párisból jelentik: Litvinov mint ismeretes, a francia kormány meghívására Párisba érkezett, ahol ma hosszas megbeszéléseket folytatott Paul Boncourral, Litvinov és Paul Boncour tanácskozásiak során megvitatták az összes politikai kérdéseket. Megállapították kölcsönösen, hogy a Franciaországgal megkötött megneemtámadatási szerződés érvényessége óta a Szovjeteknek több nagyonfosságu kérdésben sikerült közeledést létesíteni Franciaországgal. Boncour hangsúlyozottan köszönetet mondott Litvinovnak, hogy a Szovjet lehetővé tette a keleti államokkal megkötött egyezményt és hangsúlyozta, hogy az egész gondolatot ő penditette meg.

— **Tíz embert megölt a mérges gáz.** Hamburgból jelentik: Egy vegyészeti gyárból eddig még meg nem állapított módon, mérges gázok szivárogtak ki. A közeli fatelepen dolgozó tíz munkást azonnal megölte a kiszálló gáz.

— **Képtáviratozás.** Londonból jelentik: A francia főváros és London, továbbá Páris és Berlin között, magánfelek is küldhetnek képtáviratot. Rajzokat, képeket közvetítenek, tízenhárom centiméter széles és tízenyolc centiméter magas nagyságban. A képközvetítés négyzetegységként egy és fél aranyfrankba kerül.

— **A fogházlakók szabadsága.** Ma rendelet érkezett az igazságügyminiszteriumtól az aradi fogházakhoz, amellyel a miniszterium közölte, hogy a földművesfoglyokat, akiknek most kellett bevonulniuk a börtönbe, hogy megkezdjék büntetésük kitöltését, a mezei munka idejére, őszig szabadságot adják. A rendelet értelmében két fogoly ma megkapta nyári szabadságát, hogy otthon a földjén elvégezhesse munkáját.

— **Az otlacai hívők az eleki bucsun.** A határ közelében fekvő Otlaca község katolikus társadalma, a világháborút megelőző években Elekre zárandokolt, ahol résztvett az eleki bucsun. Otlaca katolikus hitközsége a békeszerződések megkötéséig az eleki plébániához tartozott és ezért az otlacai hívők sohasem maradtak el az eleki plébániaszentelő ünnepségek évfordulójáról. Az elmúlt hetekben mozgalom indult meg Otlaca katolikus polgárai között, amely arra irányult, hogy az ideki bucsun az otlacai polgárok minél nagyobb számban résztveghessenek. E szándéukat az illetékes hatóságoknak bejelentették, ahol a legnagyobb előzékenységgel találkozott az otlacai katolikus hívők kívánsága, akik engedélyt kaptak arra, hogy utlevél és vízum nélkül átélhessék a határt. Július másodikán vasárnap reggel, Takács János kisjezói plébános vezetésével, az otlacai katolikusok nagyobb csoportja zárandokolt Elekre és résztvett az eleki bucsun. A zárandokok még vasárnap este visszatértek Otlaca községbe.

Maniu interveniál

a magyar vasutasok létproblémáinak megnyugtató elintézése érdekében

Hegedüs Nándor nagyváradi magyarpárti képviselő eredményes látogatása a „badacsonyi remete” azilumában — Mit vár Maniu Gyula közbelépésétől a Romániai Országos Magyar Párt?

Nagyváradról jelentik: Hegedüs Nándor magyarpárti képviselő kedden felkereste Badacsonyan Maniu Gyula volt miniszterelnököt, hogy feltárja előtte az elbocsájtott magyar vasutasok fájdalmas helyzetét és megkérje őt arra, interveniáljon a kormánynál, hogy ez a probléma végre megnyugtató megoldást nyerjen. Maniu Gyula a képviselőt szívélyességgel fogadta és egy óra hosszáig nagy figyelemmel hallgatta meg mindazt, amit Hegedüs Nándor erről a szomorú kérdéstről elébe terjesztett. Hegedüs Nándor az audienciáról a következőket mondta az Aradi Közlöny nagyváradi munkatársának:

— Megkértem Maniu Gyulát, engedje meg, hogy előtte lefessem a magyar vasutasok tragédiáját és miután a volt miniszterelnök ur értesített, hogy szívesen lát, elutaztam Badacsonyra. Maniu Gyula igen előzékenyen és barátságosan fogadott és teljes készséggel és jóindulattal türelemmel hallgatta meg beható és részletes fejtegetéseimet. Hivatkoztam előtte arra, hogy

az 1929. évi augusztus 20. nyugdíjtörvényvel annak idején sok megértést mutatott a kenyerüket vesztett magyar tisztviselőkkel szemben

és ez ad nekem reményt arra, hogy most is számíthatunk az ő támogatására.

— Három csoportba foglaltam — mondotta Hegedüs képviselő — a nyomorgó vasutasok kategóriáját. Ezek: az esküit nem tett vasutasok, akik az 1929. évi törvény dacára sem kapnak nyugdíjat; az államnyelv nemtudás miatt elcsapott vasutasok és végül azok, akiket létszámcsoökkentés miatt bocsájtottak el. Igyekeztem előtte a probléma minden oldalát megvilágítani. Ecseltem ezután azoknak a kiltásait, akiket ezelőtt három hónappal bo-

csájtottak el a nyelv nem tudása miatt, de Bethlen György gróf közbenjárására visszavettek azzal, hogy hat hónap múlva vizsgát kötelesek tenni. Ezek számára is további megnyugtató elintéztést kértem.

— Ismertettem egyúttal Maniu Gyulával az új vasuti szolgálati törvényt és rámutattam arra a szakaszra, amelyet Gyárfás Elemér szorgalmazására szavaztak meg, hogy „senki a nyugdíjhoz való szerzett jogait el nem veszítheti.” Kértem ennek a szakasznak oly értelmű alkalmazását, hogy

az mindenkire vonatkozzék és az elbocsájtás után azonnal alkalmaztassék.

— Maniu Gyula — mondotta a magyarpárti képviselő — úgy nyilatkozott, hogy az államnyelv tudása közhivatalnoknál elengedhetetlen, a nyelvvizsgák legyenek objektívek és nyugdíj, végkielégítés vagy befizetett járulékaik visszatérítése illesse meg azokat, akik erre jogosultak.

Közölte velem, hogy ilyen értelemben interveniálni fog.

Az érdekes beszélgetés végeztével Hegedüs képviselő illusztrálta Maniu Gyula előtt ezeknek az elbocsájtott magyar kisembereknek rendkívüli nyomorát, szánalmas sorsát és hangsúlyozta, hogy a nyugdíjra, vagy végkielégítésre való jogosultság megállapításánál a korhatár kérdését ki kell kapcsolni, mert ezek a vasutasok saját hibájukon kívül jutottak abba a helyzetbe, hogy az előirt korhatárt a szolgálatban nem várhatták be. A képviselő a beszélgetés végeztével egyben írásban is átadta a kérelmeket, valamint annak a memorandumnak egy példányát, amit ebben az ügyben Mirto miniszterhez Bucurestiben a párt nevében beterjesztett.

Ha a maharadzsa feleségének fáj a foga: az angol külügyminiszternek táviratoz

A bécsi Grand Hotel társalgójában érdekes sürgönyt függesztettek ki. A táviratot az angol külügyminiszter helyettesítésével megbízott Neville Chamberlain küldte a szállóban lakó K. maharadzsa nevének. A maharadzsa már hetek óta lakik a szállóban és fiatal felesége a múlt héten erős fogfájást kapott. A szálló személyzeete hiába ajánlotta Bécs legjobb fogorvosait, a maharani, a maharadzsa felesége, bizalmatlan volt és nem akart fogorvosokat fogadni. Ehelyett sürgös táviratot küldött a londoni külügyminiszternek és abban felkérte a külügyminisztert, táviratozza meg neki, kicsoda a legjobb bécsi fogorvos. Chamberlain aláírásával néhány óra múlva megérkezett a választávirat, ebben a maharainak egy ismert nevű bécsi orvosprofesszort ajánlotta. Ezt a táviratot függesztették ki a szálló hallójában.

— **Dr. J. Kerekés Rózsi belgyógyász-szpecialista** nyári szabadságának idejére külföldre utazott és rendelkezéseit augusztus hó elsején kezdi meg a Str. Mocioni (Orczy-uca) 18. alatti rendelőjében.

— **Kirándulás Aradhegyallára.** Az Erdélyi Kárpát Egyesület aradi Czárán Gyula osztálya folyó hó 9-én (vasárnap) kirándulást rendez Aradhegyallára. Menetirány: Liváda, Nefelejts-forrás, Gergely-csucs, Cserszka-völgy, Kecskés-hegy, Gyorok. Menethossz: 18 km. Vezető: Bárcsony Kornél, Indulás Aradról reggel 5 órakor, találkozás egy negyedórával hamarabb a radnai uti villamosvasuti megállónál. Visszaérkezés este nyolc órára. Vendégeket szívesen látunk.

— **A Promontorul bor- és gyümölcsstermelők szövetsége** felhívja a szőlőbirtokosokat, hogy jelentse be július 15-ike utáni rézgálic-szükségletüket: s amennyiben a szükséglet legalább egy vaggont tesz ki, úgy azt azonnal megrendeli. A bejelentéssel egyidejűleg, az érték 20%-a is lefizetendő, a rézgálic ára 14 és 14.50 lej között lesz.

— **Az autót vásárló közönségnek fölösleges Bucurestibe utazni,** mert arra vonatkozólag használja ki A. Kálmán R.-T.-cég júliusi autó-akcióját. Majdnem minden lap közli napi változatossággal alkalmi, nem mindennapi előnyös ajánlatát, pontos megnevezéssel és legtöbbször árakkal, úgy, hogy akinek komoly szándéka van vásárolni, ne mulassza el Piata Catédrale 5. szám alatt levő raktárát megtekinteni. Itt említjük meg, hogy a július 5-ikén megtartott árverésen sok néző volt, pénztelen vevőkkel és nem talált gazdát egy Buick-kocsi 5000 lejes kikiáltási áron. Ellenben a komoly vevő árverés után jelentkezett és vásárolta meg 8000 lejért a 6 ükéses Buick-kocsit.

* URANIA *

MA, PÉNTEKEN 5, 9 és 10 órákor
Repriz szenzáció. Nagyobb mint a mesék az itrógépekről.

Téves kapcsolás

SLAGER OPERETT.

Magda Schneider, Johannes Riemann, Jakob Tiedtke.

Holnap műsoron kívül szenzációs meglepetés.

Jön: Grand Hotel attrakció

Helyárak: Földszinten: 10 és 15. — Lei
Emeleten: 20. — Lei

A negyven év előtt végzett

aradi román tanítóképző növendékeinek hangulatos találkozója

Megható külsőségek között lefolyt, szép összejövetelt rendeztek az elmúlt napokban a volt aradi görög keleti román hitfelekezeti tanítóképző intézet negyven év előtt végzett növendékei. Az aradi szeminárium aulájában gyűltek össze negyven esztendő után a kultura szolgálatában, a népnevelés nemes munkájában megöregedett tanítók, akik — három kivétellel már nyugdíjban vannak. Huszonnyolcan szereztek oklevelet az 1892—93-ik tanévben, akik közül már csak tizenkilencen jelenhettek meg a negyvenéves találkozó, a többiek befejezték földi küldetésüket.

A negyvenéves találkozón megjelentek: Apatean Todor (Siria), Ardelean Emanuel (Zarand), Blai Abraham (Parta), Capitan János (Susag), Crainic Tamás (Varfuri), Dorca Sava (Gurahont), Firu Miklós (Nagyvárad), Gruin György (Mehala), Hedesan Efrem (Pécska), Lázár Sándor (Caras), Micu Demeter (Seitin), Miclaus Patricius (Birchin), Nicodin Traian (Brustur), Niculescu Miklós (Temesvár), Popa Vazul (Toc), Ratiu János (Pécska), Roman Romulus (Lugoj), Teodosiu György (Chesint) és Taran János (Bihor) volt tanítóképző növendékek, akik a volt nevelőintézetük falai között találkoztak most össze negyven esztendő után. Dr. Botis Tivadar teológiai dékán emelkedett hangú, koncepciózus megnyitó beszédet mondott, majd Firu Miklós tanító felolvasta a hajdani tanárok közül ma már egyedül életben levő Ciorogariu Roman püspök üdvözlő táviratát, amelyben a püspök sajnálatát fejezi ki afölött, hogy súlyos betegsége miatt nem láthatja viszont még egyszer talán utóljára szeretett növendékeit.

A vendékek erre elhatározták, hogy táviratilag üdvözlők volt tanárakat, a főpapot. Ezután Roman Romulus hírlapírói vénával, filmszerű eleven-séggel és értékes irodalmi stílusában sorolta fel mindazokat a világeseményeket, amelyek a lefeggett negyven esztendő alatt történtek s amelyeken a tanítóknak, mint a történelem hü tolmácsolójának elméletében, de sajnos többnyire a valóságban is keresztül kellett esniük. A nagy tetszést aratott beszéd után a találkozón megjelentek a templomba vonultak át, ahol meghatóan, néhányan könnyes szemekkel énekeltek az istentiszteleten, mint negyven esztendővel ezelőtt.

Az istentisztelet után V. tian főesperes és dr. Botis dékán fényes papi segédlettel gyászmissét pontifikáltak, amelynek keretében Lugojan lelkész-tanító énekkara működött közre. A gyászmissét elköltöztött tanáraikért: Hamsea Agostonért, Ceotea Todorért, dr. Pipos Péterért, dr. Trailescu Jánosért, dr. Petran Jánosért, dr. Puticiu Traianért, Tescula Lázárért és Nestor Romulusért tartották, valamint elhunyt kollegáik: Badescu A., Bere I., Bugarin P., Ignuta K., Petrovicu I., Raita P., Lupu I., Vlaicu P., Dogariu D., Muntean P., Puticiu A. és Hardutiu R., lelkiüdvéért. A gyászmissé után testületileg volt tanárak Ceotea Todor mellszobrához mentek s a szobrot megkoszorúzták kegyeletteljes visszaemlékezésük jeléül.

A negyvenéves találkozó hangulatos befejezése a társas-ebéd volt, amely vidám poharazás, felkösztök elhangzása után ért véget. A bankett-ről az aradi kulturális intézmények látogatására mentek, majd fényképfelvételt csináltak és elhatározták, hogy 10 esztendő múlva ismét az intézetben fognak találkozni, hogy megtartsák az ötvenéves találkozót.

Arad és Constanca között

közvetlen vasúti forgalmat terveznek

Bucurestiből jelentik: Vaida Sándor minisztereinek, mint kereskedelmi miniszter, egy memorandumot tanulmányoz, amelyet Szeben, Alsófehér, Valcea és Arges megyék terjesztettek fel hozzá. A memorandumban azt a tervet vetik fel, hogy

közvetlen vasútvonal épüljön ki Arad és Constanta között.

Arad — Gyulafehérvár — Nagyszeben — Valcea — Arges — Pitesti — Bucuresti — Constanta vonalon. Nemzetgazdasági szempontból igen nagy fontossága lenne ennek a vonalnak, amely az ország nyugati határszélét a legrövidebb uton kömbe össze a Fekete-tengerrel. A minisztereinek a kérdés tanulmányozását megfelelő javaslattal végezték, egy műszaki bizottságnak adnak ki.

SPORT KÖZLÖNY

Befejeződött a Hellas tenniszversenye

— Farkas Sanyi és Hackerné nyerték a legtöbb versenyszámot —

A Hellas nagyszabású házi tenniszversenye véget ért és valamennyi versenyszámban pompásnál-pompásabb küzdelmeket hozott. A férfi-egyes elsőosztályu-verseny Farkas győzelmét hozta, míg a női egyes elsőosztályuban Hackerné győzött. A férfi-páros Farkas Vámosal, a női-páros Hackerné Piso Babával nyerte, míg a vegyes-párosban a Farkas—Obetkóné-kettős győzött. A női-egyes másodosztályu-versenyben Goldzieher Hédi lett első, a másodosztályu férfi-egyesben pedig az allround sportember, Stern Endre nyert. A verseny részletes eredményei a következők:

Férfi-egyes: 1. Farkas Sanyi. 2. Dr. Weininger István. 3. Vámos Miklós és Bánhidu Sándor. A döntő eredménye: 6:3, 6:4, 6:2.

Női-egyes: 1. Hackerné. 2. Piso Baba. 3. Hajnal Baby és Goldzieher Hédi. A döntőben Hackerné 6:2, 7:5 arányban győzött.

Férfi-páros: 1. Farkas—Vámos 2. Dr.

Weiniger—Bánhidu. 3. Piláth—Stern és Liebermann—Kohn. A döntő eredménye: 6:3, 6:2, 6:2.

Női-páros: 1. Hackerné—Piso. 2. Hajnal—Goldzieher. 3. Deutschné—Weissbergerné és Bockné—Adlerné. A döntőben a Hackerné Piso-pár 6:1, 6:1 arányban győzedelmeskedett.

Vegyes-páros: 1. Obetkóné—Farkas. 2. Piso—Weininger dr. 3. Hackerné—Bánhidu és Hajnal—Vámos. A döntő eredménye: 6:3, 5:7, 6:4.

Férfi-egyes II. oszt.: 1. Stern Endre. 2. Piláth Antal. 3. Dr. Nagy László és Klein. A döntő eredménye: 6:3, 6:4.

Női-egyes II. oszt.: 1. Goldzieher Hédi. 2. Beckerné. 3. Deutschné és Czitrom M. A döntőben Goldzieher Hédi 6:4, 6:2 arányban győzött.

Teljes gőzzel folyik

az AKE házi tenniszversenye

Az AKE nivós házi tenniszversenye erősen közeledik a befejezéshez. A csütörtöki kedvező időt egész csomó játék lebonyolítására használták fel és a férfi-egyes I. oszt. versenyben már be is fejezték a küzdelmeket. Itt Wechsler nehéz küzdelem után diadalmaskodott Gitta Sándor felett. A verseny csütörtöki eredményei a következők:

Férfi-egyes I. oszt.: Gitta Sándor—Tánczos 6:1, 6:3. Döntő: Wechsler—Gitta Sándor 5:7, 6:3, 6:2.

Női-egyes I. oszt.: Somogyi Klári—Kele Marika 6:1, 6:2.

Férfi-páros: Endrődi, Fehér—Tánczos, Németh 6:2, 6:0. Wechsler, Pataki—Fábris, Holländer 6:2, 6:2.

Vegyes-páros: Somogyi, Wechsler—Holländerné, Dabici 6:3, 6:2.

Férfi-egyes II. oszt.: Holländer—Gitta Feri 6:3, 7:5.

Legjobb csapatával jön az UDR vasárnap Aradra

A vasárnap: cserkészünnepség kiemelkedő eseménye sportszempontból a nagy érdeklődéssel várt Gloria-CFR—UDR mérkőzés, amelyre mindkét együttes nagy ambícióval készül. Az UDR a vasárnap győztes csapatát küldi harcba és az együttes a következő összeállításban fog kiállni: Damacsek—Rech (Pomacsek), Györy—Bundy, Szépe, Lakatos—Czakó, Muntean, Moise, Keller, Kilianovits.

O Nem szerződött új ténert a Hajós és a Hellas. Az aradi Hajós Egylet, valamint a Hellas Sportklub, annak közlésére kért fel bennünket, hogy nem szerződtek le trénernek Schertl mérnököt, a temesvári „Előre” Evezős Egylet edzőjét.

O Vines és Crawford a wimbledoni tennisz-torna döntőjében. A wimbledoni tennisz-bajnokság elődöntőjében négy földrész legjobbjai mérköztek meg egymással, ugymint az amerikai Vines, az ausztráliai Crawford, az ázsiai Satoh és az európai Cochet. Vines Cochet felett, Crawford pedig Satoh felett diadalmaskodott, négy-négy nehéz szettben és így a döntőre Amerika és Ausztrália képviselői kvalifikáltak magukat.

O Utolsó turameccsüket is megnyerték a magyar ökölvívók. A magyar boxoló válogatott gárda szerdán Fiumében 10:6 arányban győzött, noha a fiumei pontozóbírák nyomták a magyar boxolókat.

Az ország sportközvéleménye

a vasárnapi temesvári országos döntő felé figyel

A Ripensia a favoritja az országos futballbajnokságnak

Temesvárról jelentik: Vasárnap került lebonyolításra Temesvárott az országos futballbajnokság első döntő meccse a Nemzeti Bajnokság két csoportjának, az A) és B) csoportnak győztesei között. Noha a Nemzeti Bajnokság B) csoportjában a vasárnap Nagyváradon lebonyolításra kerülő NAC—AMTE-mérkőzés van hátra, ez azonban nem befolyásolja az első hely kérdését, amelyet a kolozsvári egyetemi csapat birtokol és így a döntőben az A) csoport győztese, a temesvári Ripensia, az Universitatea kapja ellenfelül. A két csapat nagy ambícióval készül a rendkívüli fontosságú mérkőzésre és természetesen legjobbjai áll fel, hogy a büszke országos bajnoki címet a maga számára hódítsa el. A két együttes összeállítását a következő lesz: Ripensia: Zombory—Bürger, Agner—Dehelean, Kotormány, Lakatos—Bindea, Schwartz, Ciolac, Raffinszky, Dobai. — Universitatea: Sepsi—Jancovici, Sfera—Gain, Ghilezar, David—Sarbu, Ploesteanu, Stojanov dr., Surlasiu.

Az esélyeket boncolgatva, a temesvári mérkőzés favoritját a Ripensiában látjuk, amely a honi pálya előnyeit is élvezzi. Egyébként is a csapat rutinizottabb együttes benyomását kelti, mint az egyetemisták, akik az elmúlt héten a NAC ellen nem árultak el valami megnyugtató formát. A csapatrészeket boncolgatva, főleg a fedezetsornál mutatkozik nagy plus a Ripensia javára, ahol Kotormányi és Lakatos személyében, két kiváló válogatott játékos szerepel, de a támadósornál is jelentékeny többlet van a temesvári profiknak, két kitűnő válogatott szélsőjük, valamint az ugyancsak reprezentatív Ciolac révén. A nagyérdeklőségű mérkőzést, amelyre bizonyára Aradról is többen rándulnak át Temesvárra, Morar Teofil dr. ismert nagyváradi futballbíró vezeti, akinek személye garancia a sima lebonyolításra.

O Kadima—Hertha selejtező Temesvárott. Az elmúlt vasárnap Zombolyán játszotta le a két csapat az első selejtező mérkőzést, amelyet a zombolyaiak 5:2 arányban nyertek. A második selejtező mérkőzés vasárnap a TMTÉ-pályán kerül lebonyolításra és a Kadimának aligha fog sikerülni a Hertha előnyét behozni.

O Győztek a magyar vízipókmozók Pozsonyban. A turázó magyar vízipókmozók csapat szerdán Pozsonyban mérkőzött és 5:0-as félidő után, 10:0 arányban fölényesen győzött.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Lecsapolják Aradmegye vizzel borított területeit

Értekezlet a földművelésügyi minisztériumban az aradi Mezőgazdasági Kamara részvételével

Az aradi Mezőgazdasági Kamara vezetőségéhez ma telefon úton meghívás érkezett a földművelésügyi minisztériumból arra az értekezletre, amelyet az 1933. évi termés értékesítésének érdekében tartanak a minisztériumban a Mezőgazdasági Kamara igazgatóinak részvételével. A kormány — mint jelentettük — legutóbb úgy döntött, hogy a gabona-árak kedvező alakulására való tekintettel egyelőre nem valósítja meg a gabonaértékesítéssel, illetve a gabonaárak fenntartásával kapcsolatos terveit. Ugy látszik azonban, hogy az aratás, illetve a termés értékesítésének megkezdéséig a kormány határozott és precíz tervet kíván kidolgozni, amelyet szükség esetén életbe léptet. Ennek megvitatása és a szakkörök véleményének meghallgatása végett hívta össze minden valószínűség szerint azt az értekezletet, amelyet holnap tartanak a földművelésügyi minisztériumban.

Itt írjuk meg, hogy az aradi Mezőgazdasági Kamarának egy bizottsága — amelynek dr. Konoply Kálmán, Popescu Miklós kamarai igazgató és Seymann Ottó dr. aligazgató a tagjai — a

napokban bejárta a megyét, hogy a termés minőségéről és annak mennyiségéről meggyőződjön.

A legutóbbi napok hideg időjárása természetesen hátráltatta a buza érését, úgy, hogy a buza aratását csak későbbben lehet megkezdeni, mint ahogy eddig számították. A kamarai bizottság megállapítása szerint, ha az esetleges közbejövő rossz időjárás nem lesz kedvezőtlen befolyással,

a megyében jó buza-termés várható és

pedig: hét mázsa katasztrális holdanként. A tengeri sok helyen nagyon gyöngye, a síkságon a zab szép, érdekes azonban megemlíteni, hogy a zab tulajdonképpen hazájában, a Lunhaságon, gyenge a zabtermés, ami annak tudható be, hogy ezen a vidéken vizenyős a talaj, a vetést csak későn lehetett megkezdeni, ami természetesen hátráltatta a zab kifejlődését is.

Gondot okoz a kamarának egyébként az a — körülbelül 2200 hold területű — vizenyős terület, amely Pécska és Szenttamás között terül el. Ezen a vidéken a termést rendkívül károsan befolyásolja a túlzott nedvesség és ezért a kamara — mint arról az Aradi Közlöny annak idején beszámolt — akciót indított ennek a területnek a lecsapolása érdekében. Ezzel kapcsolatban vasárnap a pécskai útvonalon lévő Turaj-csárdában, fél hatkor pedig a pécskai községházán megbeszélést tartanak, amelyen Papp Tihamér, az aradvármegyei folyammérnökség vezető főmérnöke is részt vesz. Ezek az értekezletek a környékbeli gazdák előtt rávilágítanak arra, hogy a lecsapolás mily nagy eredményeket hozna és egy vagy két év ily módon keletkezett többleterméséből fedezni is lehetne a munkálatok költségeit.

Pénteken egyébként érdekes vendégei lesznek az aradi Mezőgazdasági Kamarának. A kolozsvári mezőgazdasági akadémia hat tanára és 35 végzett növendéke látogatja meg a kamarát, amelynek meglehetősen felszereléseit és két napon át a kamara vezetőivel bejárja a megyét. A vendégek szombaton este hagyják el Aradot, ahonnan Nagyváradra utaznak.

A behozatali engedély iránti kérelmek kaphatók az aradi Kereskedelmi és Iparkamaránál

A kereskedelemügyi minisztérium felhívása az érdekelt kereskedőkhöz

A behozatali engedélyekhez szükséges hivatalos kérvény kapható már a Kamaránál. A kérvény benyújtásával kapcsolatban a Kamara felhívja az érdekeltet figyelmét arra a körülményre, hogy a kérvényeket a minisztérium csak az esetben fogadja el, ha csatolva van hozzájuk 200 lej illeték lefizetéséről szóló nyugta, amelyet a Kamaránál kell lefizetni. Bizonyos, egymással rokon természetű árucikkek közül a minisztérium csoportokat alakított és azoknál a cikkeknek, amelyek csoportba vannak beosztva, az engedély csak az egész csoportra kérhető és az engedély alapján a csoportba tartozó összes vámtarifa tételszámok alá eső áruk behozhatók. Egy csoporthoz csak egy kérvényt kell beadni. A csoportba osztott cikkekkel a kérvény benyújtásakor fizetendő illeték azonban nem 200 lej, hanem annyiszor 200 lej, ahány vámtarifa tételszámot az illető csoport tartalmaz.

A csoportok a következők:

- A csoportok a következők: 97—98, 134—137, 140—146, 152—156, 178—180, 184—186, 274—275, 277—278, 307 és 310 és 325, 330—331, 396—397, 406—408, 462—463, 463—466, 468—469, 471—477, 480—483, 484—485, 490—491, 496—499, 501—502, 508—515, 516—517, 518—527, 531—532, 535—539, 543—544, 546—548, 568—569, 586 és 588 és 590 és 592, 741—743, 819—820, 834—835, 840—842, 862—864, 936—937, 942—943, 960—961, 980—981, 1016—1020, 1038—1040, 1049—1051, 1055 és 1057, 1060 és 1062, 1074—1075, 1080—1081, 1093—1094, 1095—1097, 1099—1101, 1103—1104, 1133—1134, 1138—1139, 1158—1160, 1181 és 1183, 1210—1212, 1228—1229, 1236—1237, 1240—1241, 1249—1251, 1261—1262, 1264—1265, 1267—1268, 1270—1271, 1289—1291, 1408—1409, 1410 és 1414—1416, 1417, és 1420, 1424—1425, 1455—

1456, 1531 és 1533—1534, 1540—1541, 1728—1729, 1750—1752.

Ezeknél a vámtarifa-tételszámoknál tehát, melyek e csoportokba tartoznak, nem lehet csak egyetlen tételszámra engedélyt kérni, hanem kizárólag az egész csoportra. A kérvények közvetlenül a miniszterhez nyújtandók be. A kamara minden érdeklődőnek készséggel megad bármilyen felvilágosítást.

Itt írjuk meg, hogy a kereskedelem és Iparügyi minisztérium felhívást bocsátott ki mindazon kereskedőkhöz, akik július elseje előtt behozatali kérvényeket nyújtottak be és ezek a kérvények még nem nyertek elintéztést, hogy ismételjék meg kérésüket, most azonban már a kontingentálás új rendszere által előírt szabályok szerint. A bizottság a megismételt kérvényeket haladéktalanul lefoglalja, míg az elintéztetlenül maradt régebbi kérvényeket nem veszi figyelembe. A bizottság egyébként három kategóriába osztotta be azokat az államokat, amelyekkel gazdasági összeköttetésben állunk és pedig: Államok, amelyekkel szemben kereskedelmi mérlegünk rendkívül kedvező. Az ilyen országokból behozandó árukra könnyen kiadják a behozatali engedélyt bármilyen mennyiségre, anélkül azonban, hogy ez a kvantum meghaladhatná az 1932. év hasonló időszakának behozatalát. 2. Államok, amelyekkel szemben kedvező a kereskedelmi mérlegünk. Az ilyen országokból behozandó árukra mindaddig adnak behozatali engedélyt, amíg kereskedelmi mérlegünk velük szemben kedvező marad. A behozatal ebben az esetben sem haladhatja meg az 1932. év importját. 3. Államok, amelyekkel szemben passzív a kereskedelmi mérlegünk. Az ilyen országokból már nehezebb árukat behozni és az importot ebben az esetben főképpen csak kompenzációs alapon fogadják engedélyezni.

A bevétel kontingentálásával kapcsolatosan a

Manometer

és mindenféle mérőműszer készítését és javítását vállalom. Kérjen ajánlatot. 2831

Gáspár műszerész Arad

kereskedelmi miniszter ma a következő rendeletet adta ki:

1. Az import kontingentálási kérvények új modellek szerinti formájában, amelyek a kereskedelmi és iparkamaránál kaphatók, a következő címre küldendők: Directiunea Reglementari Importului, Bucuresti, Bul. Lascar Catargiu, 22. A kérvények csak az előírt módon terjesztendők elő, különben nem vétetnek figyelembe.
2. A formula minden egyes cikkre külön állítandó ki, kivéve a csoportos árucikkeket.
3. A kérvényekhez melléklendők az iparkamara pénztára által kiállított nyugta, amely szerint a kérvényező árucikkenként 200 lej befizetett.
4. A kérvényező a szükséglet arányában, legfeljebb három havi időtartamra szóló mennyiségre kaphat behozatali engedélyt.
5. Egyes időszakokra szóló kvótát nem engedélyeznek, csak fix mennyiséget.
6. A kérvények 15 napon belül elintéztést nyernek, tehát minden sürgetés felesleges.

Készül a román-olasz kereskedelmi szerződés

Románia kedvező áruszállítása Jugoszlávián keresztül

Bucurestből jelentik: A román-olasz kereskedelmi szerződés ügyében ma értesítés érkezett Rómából a kormányhoz, amely szerint Olaszországnak az a kívánsága, hogy haladéktalanul kezdjék meg a kereskedelmi szerződés érdekében a tárgyalásokat. Az 1930. február 25-én kötött egyezmény ugyanis ez év augusztus 31-én lejár. A román kormány annak idején delegációt akart Rómába küldeni az új szerződés megvitatása végett, azonban Olaszország ekkor a tárgyalások elhalasztását kérte arra való hivatkozással, hogy a londoni konferencia eredményeit kívánja megvárni. Ugyanekkor az olasz kormány a szerződés három hónappal való meghosszabbítását kérte. Románia ehhez a meghosszabbításhoz csak abban az esetben akart hozzájárulni, ha ez a szerződésben létrejött módosításokra is vonatkozik. Ezeknek a módosításoknak az értelmében ugyanis Olaszország 20 ezer vagon román tengeri bevételére, valamint arra kötelezte magát, hogy megszünteti a román élőállatok, baromfiak, stb. bevételét korlátozó rendelkezéseket. Az olasz kormány ehhez azonban nem járult hozzá és így a szerződés meghosszabbítása elmaradt. Tekintettel arra, hogy augusztus 31. közeledik, előreláthatólag már a legközelebbi jövőben megkezdődnek a tárgyalások, amelyeket most már az olasz kormány kezdeményezett.

Itt írjuk meg, hogy Jugoszlávia július elsején életbeléptetett vasuti tarifájában rendkívül kedvező, ugynevezett tranzit szállítási díjakat állapított meg, amelyeknek alapján Romániából úgy Olaszországba, mint Jugoszláviába az eddiginél előnyösebb feltételek mellett árukat szállítani. Jugoszláviával még nem sikerült megkötöni a köteleki díjszabást és ennek következtében a tarifát a román vonalakon külön kell megfizetni. A román vasutakon az ilyen szállításoknál az export-tarifát számítják, amelynek azonban a kezelési költségeket 50 százalékkal csökkentik. Ugyancsak most lépett életbe az új osztrák-magyar köteleki tarifa is, amely az összes román-magyar határállomásokat is felsorolja. Azt a tarifát román kereskedők is igénybe vehetik, még pedig a berni egyezmény alapján, direkt nemzetközi fuvarlevelek alkalmazásával. A szállítási költségeket a magyar határig a CFR. exporttarifája alapján kalkulálják, amelyből azonban levonják a kezelési költségek ötven százalékát, a magyar határtól pedig a szállítás már az osztrák-magyar tarifa alapján történik.

A legutóbbi bécsi vasutügyi konferencián egyébként elfogadták Romániának azt a javaslatát, hogy a köteleki díjszabást aranyvalutában számítsák.

HUDSON

amerikai gyártmányu limousin 6 hengeres
automobil 45.000 lejtért kapható

A. Kálmán R.-T.-nál Aradon

Félrevezetik Önt akkor, ha „OLLA” helyett silány utánzatokat ajánlanak. Ne tegye kockára egészségét. Kérje Ön is kimondottan az ótvizeteket elismert és legjobbnak bevált „OLLA” eredeti csomagolásában.

= A román-magyar áruforgalom. A román-magyar kereskedelmi forgalom a márciusban kötött megállapodás ellenére, nem tudott megélni. Bárha a megállapodás tekintélyes árumennyiségre terjedt ki, a lebonyolítás fennakadt azon, hogy a Romániába exportált magyar áruk ellenértéke, csak kis mértékben folyt be a kliringbe, s így Magyarország nem tudta onnan a behozott fát és kőolajat megfizetni. Ennek a visszas helyzetnek kiküszöbölésére, a két kormány között újabb tárgyalás folyt, amelynek eredményeképpen megállapodtak abban, hogy Magyarország és Románia között az áruforgalmat teljesen magánkompenzációs alapon fogják lebonyolítani. Ezentúl tehát minden exportot csak úgy engedélyeznek, ha az exportőrök a másik országba való áru kivitelből származó exportdevizát az importőrök rendelkezésére bocsátják, hogy ezek az illető országban kötelezettségüknek megfelelhessenek. Ily módon biztosítva van, hogy a kontingenseket 1:1 arányban tényleg kihasználják.

= Az egészségügyi kiszállások túlzott illetéke Aradon. Az aradi egészségügyi bizottság intézkedésére, minden egyes üzemtárhelyezés, vagy üzemnyitás alkalmával, az üzemhelyiségnek egészségügyi minősítésről szóló okmányra 660 lejes bélyeget illesztettek. Miután az erre vonatkozó törvény a kisiparosokat csupán 27 lejes bélyegilleték lerovására kötelezi és csupán a nagyobb iparüzemek számára teszi kötelessé a 660 lejes illeték lefizetését, az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara akciót indított a kiskereskedők érdekében. Pacuraru Brutus, az aradi kereskedelmi és iparkamara főtitkára szerdán Bucurestiben járt és a pénzügyminisztériumban előterjesztette azt a kérelmet, amely a kiskereskedők számára is ugyanannak a 27 lejes redukált tarifának az engedélyezését kéri, mint amely alacsony tarifát a teljesen azonos kategóriának tekinthető kisiparosok élveznek. A pénzügyminisztériumban megígérték a kérelem kedvező elintézését.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

APRÓHIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LAKÁS.

MAROSPARTI új házban modern 2 szobás magas szuterén lakás minden melékkel július 15-re, esetleg aug. 1-re kiadó. Bővebbet Str. Dumbrava Rósie 27. Törvényszék mellett. 2445

MODERN két szoba, előszoba, fürdőszobás lakás július 15-re vagy augusztus 1-re kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2404

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben. 800

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

Bulevardul Carol No. 70.

Modern erkélyes, négy szobás uccai, modern háromszobás udvari lakások bérebeadó. 2416

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Jóforgalmu gyermekdivat-szalómat olcsón átadnám.

Engelné, Str. Bratianu (Weitzer-u.) 19. 2459

FILM KÖZLÖNY

A milliók tolvaja

Willy Forst nagy kalandorfilm-paródiája a Corso-moziban

Grandiózus kiállításban, F. A. Dupont mesteri rendezésében és Willy Forst nagyszerű alakításával a főszerepben, látjuk viszont a legnépszerűbb némafilmek egyikét — hangosfilmen: Ki ne emlékeznék a „Millionen dieb” című, világsiker aratott Harry Liedtke-filmre, amelyben a kedves, szimpatikus tolvaj: Harry Liedtke öt világrészen át üldöztette magát, zsebében az állítólag elloport milliókkal. Ebben a filmben egy csapásra népszerű lett Georg Alexander is, aki Dodd Bobby, a „balkezes” detektív remekbe szabott figuráját színezte felejthetetlen alakítással.

Az új hangos feldolgozásban természetesen rendkívül sokat nyert a felrészített paródisztikus szüzsé: zene- és énekszámok, ragyogó táncslágerek emelik abszolút modern színvonalra. Harry Liedtke szerepét Willy Forst, az a nagyszerű, eredeti humoru karakter-bonviván vette át, míg Dodd Bobbyt, a balfogásairól híres detektívet, a közönség kedvence: Paul Hörbiger alakítja, elődjéhez méltó művészi modorában, remek humorával. A női főszerepben Alice Treff excellál, rajta kívül: Ida Wüst, Grigori Chmara, Kurt Horvitz emelik játékkal a film színvonalát.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, JULIUS 7.

Bukarest. 13: Vegyes lemezek. 14.15: Könnyű lemezek. 18: Rádiózenekar. 19.15: Rádiózenekar. 20.40: Opera gramofonon. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Kristály gramofonlemez. 10.45: Hírek. 11: Felolvasás. Közben: Odeon-Parlophon gramofonlemez. 13: Déli harangszó. 13.05: Az I. honvédelmi gyalogezred zenekara. 13.30: Hírek. 2.30: B. Zala Lili zongorázik. Nagyné Mándy Margit énekel. 4.30: A rádió diákéletéről. 5: Napsütéses tájakon. Fábry Frigyes utirajza. 6: Rákosszentmihályi Polgári Dalkör. 6.45: A láthatatlan énekes, Főth János elbeszélése. 7.15: His Masters Voice gramofonlemez. 8: Munkásféltóra. 8.30: Terménytözsdei árak. 8.40: Mocsányi László és Lakos Tibor vidám előadása. 9.25: A rádió külügyi negyedórja. 9.40: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Majd: Bura Károly és cigányzenekara a Ketter-étteremből. — Bécs. 12.30: Művészlemez. 13: Rádiózenekar. 16.55: Rádiógyermekjáték. 17.55: Schumann: A-moll hegedű- és zongoraszonáta. 20.05: Osztrák parasztlakodalm. Rádiorévü. 20.40: Népdalok. 23.10: Táncczene a Graben kávéház-

ból. — Belgrád. 12: Gramofon. 12.20: Gramofon. 13.05: Rádiózenekar. 18.55: Gramofon. 20: Népdalok harmonikán. 20: Rádiózenekar. 20.50: Népdalok. 23.30: Cigányzene. — Kassa. 12.30: Gramofon. 13.30: Rádiózenekar. 15.50: Slavia zenekar. 20.25: Rádiózenekar. — Leipzig. 7: Torna. Reggeli gramofon. 13: Könnyű zene. 15.45: Zongorajáték. 16.15: Népviselet, népdal, néptánc. 17: Déutáni zene. 21.05: Voilertun zeneszerző dalai. 22.10: A drezdai szólisták együttesének hangversenye. 23.30: Hírek. Majd éjfélig házizene. — Milano. 18: Kamarazene. 20: Gramofon. 21.15: Kivánsággramofon. 22.20: Szimfonikus hangverseny. Utána tánczene. — Mor. Ostrava. 12: Gramofon. 13.30: Déli zene. 18: Fürdőzene. Kar Rozsnovból. 19.25: Gramofon. 20.25: Könnyű zene. — Róma. 18.30: Ének- és zenekari verseny. 21.15: Kivánsághangverseny. 22.15: Kamarazene. 23: Táncczene. — Svájc. Aleman adó. 18.30: Kis rádiózenekar. 20.20: A berni fiúzenekar indulódalokat énekel. 21: Csevegés a jazzről hangpéldákkal. 22.10—23.15: Rádiózenekar. Közben 22.30: Kamarazene. — Varsó. 17: Népszerű zene. 18.15: Kaluska szopránénekesnő és Dvorakovski L. hegedűművész hangversenye. 19.35: Szimfonikus hangverseny Kalecki zongoraművésszel.

SZOMBAT, JULIUS 8.

Bukarest. 13: Vegyes lemezek. 14.15: Könnyű lemezek. 18: Sibiceanu zenekar. 20.20: Gramofon. 21: Katonazene. 22.20: Vendéglői zene. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Polydor—Brunswick gramofonlemez. 5.45: Hírek. 11: 1. Garai: „Az obsitos”. 2. A legcsendesebb sport (horgászás) Felolvasás. Közben Odeon—Parlophon gramofonlemez. 13: Déli harangszó. 13.05: Nyári Rudi és cigányzenekara. 13.30: Hírek. 2.30: Odeon—Parlophon gramofonlemez. 5: A Rádióélet meserőrája. 5.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 6: „Brahms” Sebastyén Ede előadása. 6.30: Lcsoncz-Schweitzer Oszkár szalonzenekara. 7.35: Mit üzen a rádió. 8.20: Bodán Margit magyar nótákat énekel Rác Béla és cigányzenekarának kíséretével. 9.45: „Nevető spanyolok”. Két egyfelvonásos. Majd: Bachmann jazz. — Budapest II. 7.35: Polydor—Brunswick gramofonlemez. — Bécs. 12.30: Alpeet dalk. lemezek. 13: Rádiózenekar. 16.15: Antipa bukaresti egyetemi tanár előadása a Duna deltájáról. 16.45: Weingartner: Az utdalcikus Carmen Studer verseire. 18.30: Fürdőzene Hofgastelnből. 20.30: Gramofonkabaré. 21: Hangkép hangosfilmről. 23.15: Rádiózenekar. — Belgrád. 12: Gramofon. 12.20: Gramofon. 13.05: Rádiózenekar. 19: Gramofon. 20: Népzene. 21: Tréfás féltóra. 21.30: Rimszki-Kocsakov hangverseny. 23.30: Cigányzene. — Kassa. 12.30: Gramofon. 13.30: Rádiózenekar. 29.20: Gramofon. — Milano. 17.40: Gramofon. 20: Dal- és tánclemez. 21: Beszélőújság. gramofon. 21.45: Háromfélv. opera. — Mor. Ostrava. 12: Könnyű zene. 13.30: Fuvós paraszzenekar. 18.45: Gramofon. 19.25: Schrammelzene daikkal. — Pozsony. 19.25: Gramofon. 21.25: Tarka est. — Rádío Páris. 21.15: Planquette: A cornevillei harangok, operett. — Svájc. Aleman adó. 18: Hárifajáték. 18.30: Rádiózenekar. 20: Zürichi harangszó. 20.20: Gramofon. 20.30: A berni munkászenekar indulóhangversenye. 22.45: A berni mandolinok és tessinai énekkar hangversenye. 23.25—24: Táncczene. — Varsó. 16.35: Gramofon. 17.30: Könnyű zene. 19.35: Staniewicz zongoraművész játék. 20.05: Gramofon. 21: Művészlemez. 21.30: Zsidó egyházi hangverseny. 23—1: Táncczene.

28.000 lejről szóló Csanádi Takarékos betétkönyv eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2462

ELADÓK teljesen jókarban levő női ruhák, kabátok, cipők, stb. Megtekinthető d. u. 2—4. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2878

12 személyes ezüst evőeszközök, hat személyes alpaevőeszközök, Schoberl ágy, Pathefon, zongorák, antik szalon-garnitúra, keleti és gyári szőnyegek, teljes szobaberendezések, egyes butordarabok, antik órák, ezüsttárgyak, márkás porcellánok, írógép, sakkfigurák. Étköző service, fali vitrinek, antik fotel, stb. eladók. SALGONE bizománvi üzlete Str. Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota

FIGYELEM! Saját érdekében mindenkinek tekintse meg a KOZMA-féle fűszertétel kirakatát, ahol meggyőződhet az alanti nagy árszállításról: 1 kgr. I-a omegegeturó 38 lej, 1 kgr. tea-vaj 48 lej, 1 kgr. finom trapista 82 lej, tej 4 lej. — Megérkezett a friss akácmező, valamint a valódi havasi málnaszörp.

Kozma János

fűszer- és omegekereskedése ARAD, Str. Iosif Vulcan 1. (Pópostával szemben.)

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISEG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnalra kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS A „COMISIO” Hálószobák 3500 lejtől, ebédők 6000 lejtől, ebéd. 16 kredencek 1800. urti szobák. iroda-berendezések, modern konyha kredenc 850. granturák 1000 lejtől. réz-ágyak, rugany és párna matracok, sodronvok, zongorák. 0-as és 2-es kaszák. Singer varrógépek, vasgöngy. valódi és belföldi perzsa szőnyegek. légszűrő nyek, festmények, porcellánok. Ezüstt. aranyat, brilliánt a legmagasabb napi áron veszünk készpénzért. — Zálogtárgyakra a legmagasabb összeget csak az általunk képviselt tèmesvári Zalogház folyósítja. Meghosszabbításokat a legolcsóbban vállalunk „COMISIO” bíz. üzlet Bul. Reg. Maria 13. Dácia kávéház mellett

Hirdessen a 49 éve
fennálló
„Aradi Közlöny”-ben